Nüktedan

"temiz edebiyat"

16₺

ISSN 2587-1978

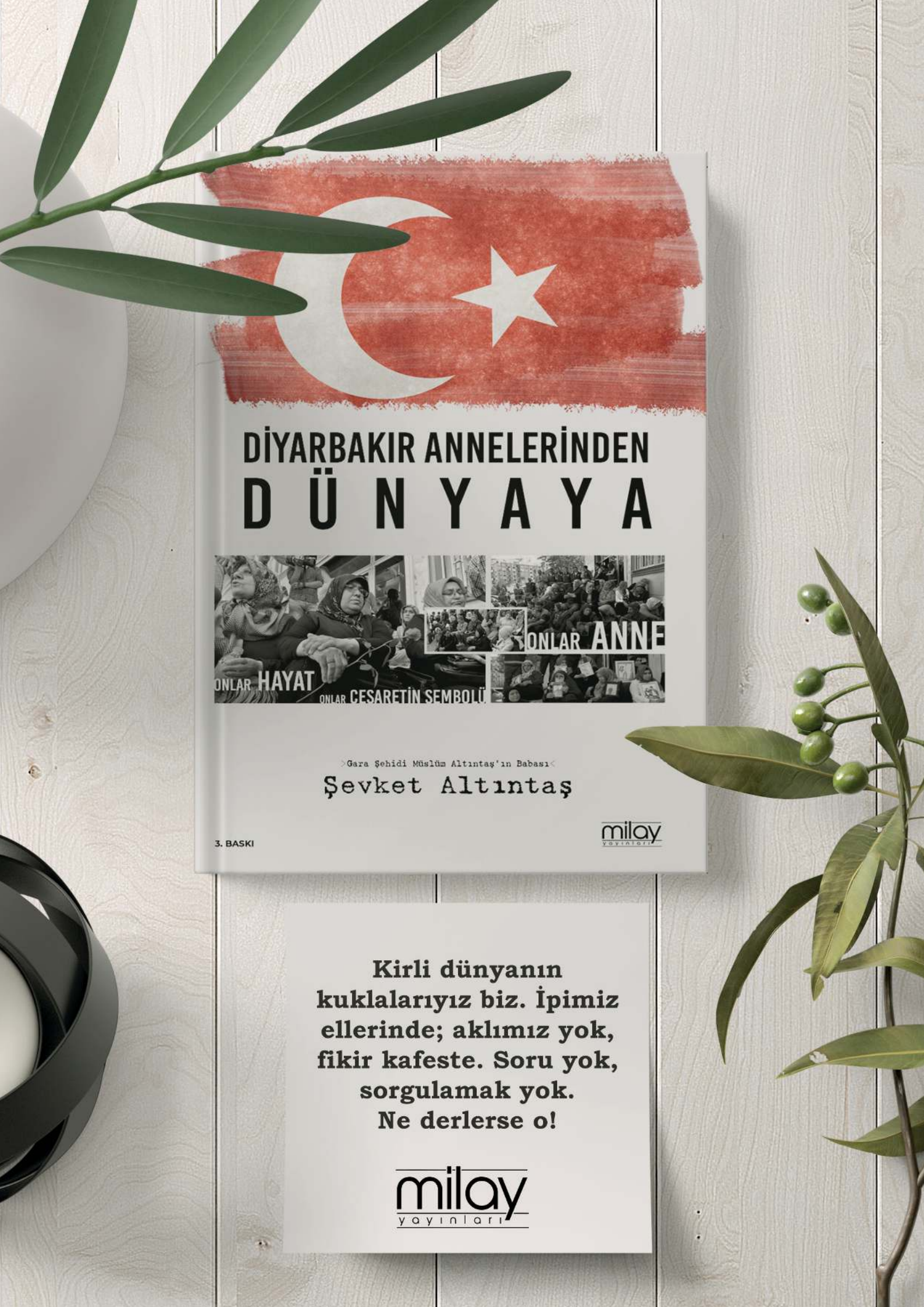
Yıl: 4 - Sayı: 23

Mayıs - Haziran 2021

Anneler Günü Özel Dosyası

Bir kadın, bir anne hem üretir,
hem de dünyayı değiştirir.

DİYARBAKIR ANNELERİNDEN
DÜNYAYA
ONLAR HAYAT
ONLAR CESARETİN SEMBOLÜ
ONLAR ANNE
Gara Şehidi Müslüm Altıntaş'ın Babası
Şevket Altıntaş
3. BASKI
milay yayınları
Kirli dünyanın kuklalarıyız biz. İpimiz ellerinde; aklımız yok, fikir kafeste. Soru yok, sorgulamak yok. Ne derlerse o!
milay yayınları

Genel Yayın Yönetmeni
Salih Doğan

Editörler
Ebru Aytekin
Zinnire Çavuş

Yayın Koordinatörü
Mücahit Şen

Yayın Kurulu
Yusuf Samet Çakır
Ebru Aytekin
Fatma Gülşen Koçak
Mustafa Turgay Tunç
Melike Orhan
Salih Doğan
Uğur Canbolat

Grafik Tasarım ve Dizgi
Elif Hazal Taşkıngül

Reklam ve Halkla İlişkiler
Ömür Aslan

Sosyal Medya Sorumlusu
Asaf Tahir Bilici
Elif Hazal Taşkıngül

Payidar Yayınevi Adına
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü ve İmtiyaz Sahibi
Yusuf Samet Çakır

Yıl 4 - Sayı 23, Mayıs - Haziran ♦ 2021
2 Aylık Süreli Yayın
ISSN: 2587-1978

Adres:
Nişancı Mah. Abdurrahman Şerefbey Cad.
No: 8/1 Eyüpsultan - İstanbul

Baskı:
Ehil Basım
Maltepe Mah. Davudpaşa Cad.
Güven Sanayi Çarşısı
C 83 / 3 No: 208 Zeytinburnu/İstanbul
Matbaa Sertifika Numarası: 49466
Tel: 0530 773 58 00

Reklam ve Abonelik
0850 304 45 29

Yayımladığımız yazılardan
yazarları sorumludur.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.
© Tüm hakları saklıdır.

/nuktedandergi
/nuktedandergisi

iletisim@nuktedandergi.com
www.nuktedandergi.com

Nüktedan
"temiz edebiyat"
Yıl: 4 - Sayı: 23 Mayıs - Haziran 2021

Anne...

Yeri geldiğinde evdeki herkesin yerini alabilen, ama hiç kimsenin onun yerini dolduramadığı nadide varlık. Adeta kanatsız bir melek.

Düşünsenize daha çocukluğumuzda ondan korkup yine onun şefkatine sığınıyor olmamız onun bizim için ne denli bir anlam ifade ettiğini göstermeye yetmiyor mu? Anne dediğimizde öyle sıradan bir şeyden bahsetmiyoruz. Onun sesi, onun bakışı, onun hâl ve hareketleri, kısacası onun varlığı bizler için büyük bir nimet. Boşuna demiyorlar; Anne dünyanın yarısıdır, diye. Onun ismini andıkca, onunla ilgili bir şeyler anlatınca her daim tüylerim diken diken oluyor. Bazı insanların anneleriyle ilgili öyle geçiştiren cümleler kurmasına dahi tahammül edemiyorum mesela. Bazı ortamlarda dilinin ucuyla "annem ev hanımı" deyip geçenleri görüyorum. Yahu kolay mı öyle ev hanımlığı. Benim gözümde o evler birer fabrika. Ve anneler başarılı birer fabrikatör.

Mesela yediğimiz o yemekler hokus pokusla gelmiyor masalarımıza. Sipariş verip kuryeler alıp gelmiyor kolayca. Bunun pazarı var marketi manavı kasabı var. Günlere göre onun planlanması, yağı tuzu var. Ayrıca tüm bunların bir de ekonomisi var. Farkında mısınız? Annelerimiz evlerde küçük çaplı bir restoran işletiyor. O tertemiz kıyafetlere ne demeli? Dolapları açtığınızda ütülü yıkanmış hazır vaziyette askıdan alıp giyiyoruz. Yıkanması, asılması, kurutulması toplanıp ütülenmesi kolay işler değil. Farkında mısınız? Annelerimiz evlerde kendi çapında bir çamaşırhane hizmeti veriyor. Odanızın toplanması, ortak kullanım alanlarının temizlenip düzenlenmesi, evin süpürülmesi, camların silinmesi, istediğin yemeğin pişirilmesi, kendisi için değil çocukları için çırpınıp kendini tüketmesi. Tüm bunları düşündüğümde ev hanımı deyip geçmeye vallahi utanıyor insan. Hele bir de çocukların yetişip geliştirilmesi var ki, o bile başlı başına büyük bir iş. Zira babalardan çok çocuklar annelerinin eğitimiyle büyüyor onların ilgi ve alakaları sayesinse gelişiyorlar. Tüm bu değerlendirmeler ışığında bence bir kez daha düşünmeliyiz. Öyle kolayca ev hanımı deyip geçmekle olmuyor. Ayrıca çalışan annelerimiz de yok değil, ziyadesiyle fazla. Hem işiyle hem eviyle hem de çocuklarıyla ilgileniyorlar. Tabi bu hengamede kendilerine ne derece vakit ayırıyorlar koskoca bir soru işareti.

Şimdi bunları söyledim diye abarttığımı düşünen olabilir. Babalar hiç mi bir işe yaramıyor diyeniniz olabilir. Bence babaların en asli görevi çocuklarının annelerine iyi davranmak olabilir. Zira bu tüm aileye olumlu manada yansıyacaktır.

Velhasıl mayıs ayına denk gelmesi hasebiyle bu sayımızda "Anne" temalı yazılar kaleme almak istedik ve bu sayımızın konusu annelerimiz. Bu vesileyle tüm annelerimizi ve anne adayı hanım kardeşlerimizi saygı ve hürmetle selamlıyorum.

Salih Doğan
Genel Yayın Yönetmeni

TEK SIĞINAĞIM ANNEME!

YUSUF SAMET ÇAKIR

Sana hüznü anlatamam ama bilirim ki kimsesizliğin ilk ve tek noktası annesizliktir. Yaşamımız boyunca birçok duyguyu barındırır bize bu hayat! Ama barındırdıkları içinde en felaketi işte tam olarak budur. Bir çocuğun annesine olan eksikliği...

Eğer anneniz sağ ise öncelikle şükredin. Ve gerçekten ne olursa olsun annenize kocaman sarılın. Hayat size bu fırsatı verdiği için çok şanlısınız. Bir de tabi ki bu fırsattan mahrum olan insanlar var bunları da bilerek o sarılışınızı biraz da onlar için daha sıkı bir hâle getirin.

Benim annem çok şükür sağ! Allah hepimizin annesine uzun ve kutlu bir ömür nasip etsin.

Benim ismimi annem koymuş, hem de doğmadan önce belirlemiş...

Benim annem gerçek bir Türk kadınıdır. Milli duyguları çok yüksektir. Milliyetçiliğine kendi köyümüzde bir sülale olan "Veligil" ile başlamıştır. Her şeye izin var ama kendi sülalesiyle dalga yahut herhangi bir olumsuz söyleme müsaadesi yoktur. Aynı zamanda Dini duyguları çok yüce bir insandır. Şahitliğim vardır gerçek bir Müslüman gibi yaşar. Ne öğrendiysem din adına ondan öğrendim. Dini üç kuruşa satanlardan değil!

Benim annem vicdanlıdır. Merhametlidir. Kaç kere dilencilere para vermemesi konusunda uyarsam da ciğeri izin vermez vicdan yapar yine de bile bile o parayı verir. "Benim niyetimi Allah biliyor" der.

Ortaokul yıllarımda kazandığım ilk paramla anneme ısmarladığım ilk yemek; İskenderdi. Benim için hiç kolay olmamıştı. Parası yahut parayı kazanması değil! Annemi o restorandan içeri sokması... Benim annem tutumludur. Kıyamaz bize hele bizim kazandığımız paraya hâlâ kıyamaz...

Her erkeğin ilk aşkı her zaman annesidir. En büyük zaafı, en özel yanı...

Nüktedan Dergimizin bu sayısı Anneler Günü'ne denk geldiği için bizde annelerimize armağan edebileceğimiz bir sayı tertip etmek istedik.

Bu sayımızda gönüllerin yücesi, kutlumuz, sevgimizin odak noktası, vicdanımız, zaafımız olan annelerimizi konu aldık. Ben şahsen kendi annemle ilgili bir girizgâh yaptım zaten. Bu yazımda anneme içimdeki kendisini anlatacağım. Benim tanıdığım annemi anlatacağım...

Annem Karadeniz Bölgesinin Gümüşhane/Kelkit ilçesinde, 21 yaşına kadar ikamet etmiş. Evlenince İstanbul'a yerleşmiş ve ev hanımı olarak iki erkek, bir kız çocuğu yetiştirmiş. Biz üç kardeş de bu hayattan ne öğrendiysek annemiz sayesinde öğrendik. Bizlere iyi insan olmayı, kitap okumayı, güzel ahlakı, milli hassasiyetlerimizi, tarihi geçmişimizi hep annemiz öğretmiştir. Annemin ikinci evladı olarak doğmuşum. İlk doğduğumda kimse fark etmemiş olsa da ben biraz özel bir çocuk olarak dünyaya gelmişim, bu durum sonradan 'bu çocuk neden konuşamıyor' dediklerinde ortaya çıkmış. Konuşma zorluğu çekiyorum, bütün harfleri yanlış telaffuz ediyorum. "A" harfine "B" diyorum,"Ş" harfine "L" diyorum. Bunun gibi bütün harfleri yanlış telaffuz ettiğim için anlaşılmaz bir konuşma çıkıyor ortaya. Annem çok uğraştı ama bir türlü çözüm olmadı. Doktorlarla yolculuğumuz pek bir işe yaramadı. Sonra okula başladım, 2. sınıfta öğretmenim değişti ve gelen yeni öğretmenin desteği, anneme öğütleri ve tabi ki tahta kalemle söyletmeye çalışması beni konuşturmaya başlattı. 4 senelik bir konuşamama süresinde ve sonrasındaki ufak izlerinde annem hep benim dermanım olmuştu. Bu çocuk daha konuşmaz deyip umursamazlık yapmamıştı. Benim annem mücadeleci bir kadındı. Ömrü hep mücadele ile geçti. Kendiyle, çevresiyle her daim hazır bir insandı. Neye mi hazır? Savaşmaya; hayat ile savaşmaya çok hazır bir insandı...

Ben annemi anlatmaya kalksam ne buradaki sayfalar yeter ne de kelimeler...

Tek sığınağım; anneme! Anne; en güzel sığınaktır. Bütün korkulara karşı koyabileceğimiz tek kelimedir. Kalbimizin en özel mabedidir. Her kadın bir annedir. Anne olmak sadece doğurmakla olmaz ki! Annelik, bir kadının yükselebileceği en büyük mertebe ve makamdır. Annemle çocukken Kasımpaşa pazarına giderdik. Yarım saatlik bir yürüme mesafemiz vardı. O yolu her yürüdüğümüzde hep hayaller kurardık. Pembe evimiz olurdu. Kırmızı arabamız. İyi insan olmayı, merhametli olmayı o hayallerde öğrendim. Hayal kurabilmeyi bana annem öğretti. Neşet Ertaş diyor ya; "kadınlar insan, biz de insan evladıyız." İlk eğitim anne ile başlar. İlk öğretici odur. Annesi uzaklarda olan ama kalbinde yaşayanlara; anneler ölmez! Anne her çocuğunun kalbinde bir çiçek olarak yaşar. Güneş yüzlü, ay bakışlı annem. Anneler Günün Kutlu Olsun!...

BELKİ BU YÜZDENDİR

ALİM YAVUZ

Bir Abdullah vardı, öldü dediler,
Ne'ey oldu gardaş, öldün kurtuldun.
Kefenin komşular aldı dediler,
Ne'ey oldu gardaş, öldün kurtuldun.
...
Üç yüz altmış beş gün oruç tutardın,
Senede bir defa iftar ederdin,
Et görseydin, çiğnemeden yutardın,
Ne'ey oldu gardaş, öldün kurtuldun.
Aşık Reyhani

Huzurevinde çalıştığım dönemde tanıdığım bir Timur Amca vardı. Güngörmüş geçirmiş, entelektüel ve rafine zevkleri olan bu amcayla haftanın birkaç akşamı odasındaki balkonda çay içip sohbet ederdik. Gramafondan duyulan Zeki Müren şarkılarıyla tatlanan bu sohbetlerde söylediği bir laf çok dikkatimi çekmişti: "Dünyayı tam anlamaya başladığım anda, bir bakmışım ki hayatın sonuna gelmişim."

Kulağına okunan ezan ve vefatına müteakiben kılınan cenaze namazıyla sınırlı olan İnsanoğlunun ömrü, yaşadığı dünyayı anlamak, anlamlandırmak için kısa ne yazık ki! Tabi bu durum, hayatı anlamak isteyen insanlar için bir sınırlama çizer. Pek çoğumuz, Murathan Mungan'ın harika bir şekilde ifade ettiği gibi: "başkalarının istekalarının insafındaki bilardo topu" gibi savrularak yaşarız hayatı. Yaşadığımız şehrin, karşımıza çıkan insanların, aldığımız nefesin hatta yaptığımız işin-mesleğin anlamını bilmeden sürüklenir gideriz.

İnsanı birey olarak; aile, grup ve toplumun öznesiyken farklılaştıran nedenleri araştıran sosyoloji bu manada önümüze haritalar çıkarmakta ve işimizi kolaylaştırmaktadır. Benim görüşüme göre bu haritaları çözümlemek içinde edebiyat, sosyoloji bilimine önemli bir katkı yapmaktadır.

Cemal Süreya'nın biyografisinden bahsederken, "1931 yılında doğdum. 1937 yılında annem öldü. 1944 yılında Dostoyevski'yi okudum. O gün bugündür huzurum yoktur." demesi belki de bu yüzdendir.

Dostoyevski'nin katkısıyla, anlam denizinde uzun mesafeler kateden şairin, yaşadığı kıyısızlık sancısı onu yeni ilhamlara ve elbette edebi üretimlere götürmüştür.

Sosyal Hizmet Uzmanı olarak uzun yıllardır kamuda görev yapıyorum. Sosyoloji ve psikoloji bilimlerinin eklektik yaklaşımlarıyla şekillenen mesleğimde insanı ve içinde yaşadığı toplumu anlamak birincil ihtiyaçlarımdandır. Bir annenin, akşam sofrasında çocuklarının önüne, kuru ekmekle soğan koyduğunda, bunun sadece bir dengesiz beslenme problemi olmadığını bilmem belki de bu yüzdendir. O muhteşem şiirinde, İbrahim Sadri, "Oğlu Cevahir'e istediği kırmızı arabayı alamayan kara bıyıklı Süleyman'ın" hikayesini anlatırken,

"Cevahir unutur unutmasına ya
Kara bıyıklı dağ gibi işçi baba Süleyman
Ömrü boyunca unutmaz o kırmızı arabayı
Her gece döşeğine yattığında
Uyumak için gözlerini kapadığında
Demir lokma gibi
Bir kırmızı araba takılır durur kursağına
Bütün ömrü boyunca"

mısralarını okuduktan sonra, Kara Bıyıklı Süleyman'ın kursağında duran ukdenin sadece alınmamış bir kırmızı araba olmadığını bilmem belki de bu yüzdendir.

"Sefiller" i okuyalı belki 30 yıl olmuştur. Aradan geçen bunca zamana rağmen, ne zaman bir kadın çocukları için ekonomik destek talebiyle karşıma geçse, sosyal inceleme raporunu yazarken, aklıma "Sevgili Kozet'ine para göndermek için saçlarını kökünden kesip satan Fanten'in" çaresizliğinin gelmesi belki de yüzdendir. Başka Abdullah'ların ardından, Aşık Reyhani üstad gibi "Ne'ey oldu gardaş, öldün kurtuldun" dememek için, sokağa terkedilmiş bir çocuk karşıma getirildiğinde, onun "yüksek yararı" doğrultusunda en doğru ve en sağlıklı kararı almak için titizlenmem belki de bu yüzdendir.

Mesleğimin teorisini elbette akademik yayınlardan ve kitaplardan öğrendim. Ancak mesleğimi daha iyi yapmamı sağlayan "duygusunu" edebiyattan aldım dersem abartmış olmam. Yoksul bir İrlanda ailesinin dramını ve göç serüvenini kaleme alan Frank Mc Court'un "Angela'nın Külleri" serisini okuduğumda, hem mesleğimde sık sık karşılaştığım "yoksulluk" kavramını daha iyi kavramış, hem de bir "yoksul" olarak başladığım hayat serüvenimi kaleme almaya cesaret etmiştim. Şimdilerde bazı sosyal hizmet bölümlerinde tavsiye kitap okutulan "SAKIN ACINDA KAYBOLMA" isimli kitabımın doğuş sebeplerinden birisidir bu anlamda "Angela'nın Külleri."

Ömrümüz, hayat denilen bu uçsuz bucaksız evreni anlamak için kısa. Huzurevinin balkonunda konuştuğum Timur Amcanın vardığı anlam menziline daha önce varmak için daha fazla okuyorum. Daha fazla edebiyatla teşrik-i mesai yapmaya çalışıyorum. Belki bu yüzdendir benim için bir yoksul, kimsesiz bir çocuk, hayat merdivenlerinde yardım bekleyen bir engelli, çayı zahmet, çorbası yorgunluk olan bir yaşlı, benim için her hafta mesleğim gereği doldurduğum tablolarda sadece bir istatistik değillerdir. Her birinin bir ismi, yaşantısı ve bir anlamı vardır benim için.

Belki bu yüzdendir yolumun şiire düşmesi...

"Bir gül goncasını
Senin gördüğün gibi
Tüm kıvrımlarıyla göremesem de
Dikeni battığında duyduğum acı
Kokladığımda aldığım tat aynıdır.
Ne farkeder gölgem gölgenden
Bir ayak eksik
Aynı güneş doğar üstümüze
Parkurunda koştuğumuz hayat aynıdır."

BİR KÜRESEL KÖY HİKAYESİ

FARUK YILMAZER

Bir vardı, bir de yoktu.

Nasılsa Allah'ın günü çoktu.

Bin bir gece masalla büyüyenin, gerçeğe karnı toktu.

Küresel köy kavalcılarının müziğiyle uyurken biz, tuz koktu.

Dedem Korkut geldi. Boy boyladı, soy soyladı, ne güzel söyledi.

Devam filmi tadındaki hikâyemizi anlatmaya başlamadan önce; hiç okumamış, okumuş ama unutmuş olabilecekler için kısa bir hatırlatma geçelim.

Gazaplarının, ağabeyi Kasım ile söndüğünü zannettiği Kırk Haramiler tarafından çiftliği talan edilen Ali Baba, geri çekilerek canını zor kurtarmış... Çiftliğin dilsiz ehli, farklı çiftliklere sığınmış... Senfonisi inkıtaa uğrayan mekânın sessizliği, sudan dönen eşeklerin, boşlukta yönetimi devralmasıyla farklı bir boyut kazanmıştı.

Merhum Nasrettin Hoca'nın Karakaçan'ı... Keloğlanın Kadife'si... Sancho Panza'nın Rucio'su... Bremen Mızıkacılarının Arsch'ı... Har-name'deki Zaif ü nizar ve daha pek çok fabl kaçkını (daha eşitler...), tüm hünerlerini sergilemelerine rağmen, çiftliği batmaktan kurtaramamış... Diğer sakinlerin geri dönüşüyle çoğunluğu kaybetmiş... Devam eden süreçte, Kel Kartallar Çiftliği'nin yöneticileriyle anlaşma yoluna giderek ithal bir ambar yöneticisi getirtmişlerdi çiftliğe. Korucuların eğitimi de, hibe.

Lakin tüm bu tedbirler yetmemiş, ilk seçimde muhalefete düşmüştü bizim zevat. Yönetim ehil olanların eline geçmiş, iyi de olmuştu. İlerleyen zaman içinde erken öten horozlar susturulmuş... Kaba kuvvete inanan Ayılar Çiftliği'nin ağzının payı, ebabillerle verilmişti. Ve tüm bunlar; samimiyetlerine güvenilmese de etkileri mutlak olan bazı çiftliklerin doğru zamanlarda yanında, yanlış zamanlarda uzağında durularak başarılmıştı.

Neyse. Konumuz bu değil. Daha doğrusu, tek konumuz bu değil. Malum, devam filmleri gişe yapabilmek için daha geniş bir çerçeveden bakar olaya. Biz de öyle yapacağız.

Küreselleşen köyde bulunan tek çiftlik, Ali Baba'nın Çiftliği değildi anladığınız üzere... Kel Kartallar, Aslanlar, Ayılar, Horozlar ve hatta Ejderhalar tarafından yönetilenleri meşhur olmak üzere, büyüklü küçüklü daha pek çok çiftlik vardı. Ve bunları birbirlerine bağlayan, aralarında alışverişi sağlayan göller ile dere, nehir gibi kanallar.

Kara ve hava taşımacılığının aşırı masraflı olmasından dolayı ticaret için tercih edilen su yollarının yönetimi, içinden geçtiği çiftliklere ait gibi görünse de... Evvel zamanda verilmiş sözler ve atılmış imzalar sebebiyle, neredeyse tamamının yönetimi Kel Kartallar Çiftliği'nin sahipleri elindeydi. Yine de üç kuruş gelir elde edebiliyorlardı bazıları, geçen kayıklardan.

Ali Baba'nın Çiftliği müstesna...

Ali Baba'nın Çiftliği'nden geçen kanal, yolgeçen hanından hallice...

Fantastik edebiyata meraklı bir yöneticinin önerisi ile alternatif bir evrende geçen hikâyede bulundu çare. (İnsanların bir arada yaşadığı, insanlar tarafından yönetilen hayali bir evren...)

Oğuz'da, bir Deli Dumrul vardı. Kuru bir çayın üzerine köprü yaptırmış, geçenden otuz akçe... Geçmeyenden döve döve kırk akçe alır idi.

Karar verildi. Tez zamanda, yeni bir kanal açılacak... Kuru çay, suyla buluşacak... Kel Kartallara dahi kafa tutulacak...

Haybeden... Affedersiniz... Hibeden eğitilenlerin küçük bir bölümüyle malum eski yönetim karara karşı çıktı elbette. Gece yarısı mektup yazdılar muhtara.

Yine, neyse...

Karar mı emsal oldu? Yoksa Deli Dumrul'dan onlar da mı haberdardı, bilinmez... Nüfusu ve ekonomisi giderek büyüyen... Aslanlar Çiftliği'yle ve hatta Ayılar Çiftliği'yle sürekli dirsek temasında olan... Küreselleşmenin fikir babalarını bünyesinde toplayan Ejderha Çiftliği, Kel Kartal Çiftliği'nin tekelini kırmak için çiftlikler arasında alternatif kanallar açma girişimi başlattı. Neticede ürünlerini pazarlayabilmek için, sıkıntı çekmeyeceği yollara ihtiyacı vardı.

Tam bu sırada Arpa Çiftliği'nin yönetiminde bulunan Akgöl'le bağlantılı kanalı, haddinden fazla yüklü ve fırtınaya rağmen yol almaktan vazgeçmeyen bir kayık, karaya oturarak tıkamasın mı? Diğer kayıklara set, akışa engel...

Çoğunluk, bunun gerçek bir kaza olduğuna inandı.

Birileri, Ali Baba'nın Çiftliği ile Arpa Çiftliği'nin, geçmiş zamanda bozulan ilişkilerinin tamir sürecine girmesinin buna sebep olduğunu düşündü.

Birileri de, ekonomisi giderek büyüyen Ejderhalar Çiftliği'ne darbe vurmak isteyen, elindeki gücü kaybetmek istemeyen Kel Kartallar Çiftliği'nin bu işte parmağı olduğunu... Büyümenin mimarları, Kel Kartallar Çiftliği'nden kaçmıştı neticede, Ejderha Çiftliği'ne...

Azınlıkta kalan ama olaylara daha geniş açıdan bakmayı başarabilenlerse; haklı çıkabilmek için, kısa vadede zarar edecek olmalarına rağmen, küreselcilerle çalışan Ejderha Çiftliği'nin bu işi organize ettiğine...

Kim haklı, kim haksız bilinmez... Yalnız kısa bir zaman önce Ejderha Çiftliği'nde başladığı söylenen... Ardından tüm çiftliklere yayılarak tedarik zincirini kıran salgın hastalığın ardından ortaya çıkan bu son durum, zinciri tamir edilemez hale getirecek... Aşırı artan fiyatlar sebebiyle sıradan çiftlik sakinleri birilerine köle olmak zorunda kalacaktı.

Sonrası, resetlenmiş... Tohumun, havanın, günışığının parayla satıldığı... Beslenmek için, gerçeğine alternatif olarak üretilen yapay otların kullanıldığı bir köy...

(Bu otların tabii olanları, havaya zararlı gazlar salarak köyün fazla ısınmasına sebep oluyorlardı zaten.)

Devam edecek olursak;

Az gittiler, uz gittiler. Dere, tepe düz gittiler. Bir baktılar ki; gittikleri, arpa boyu kadar yol... Yittikleri, gökteki yıldızlar kadar bol... Nasıl kurtarılacaktı şimdi? Ellerini verdiklerinde, kaptırdıkları kol...

Elbette, köyün beş çiftlikten büyük olduğu... Akıbetlerinin; Kel Kartallara da, Ejderhalara da bırakılamayacağı görüşü kabullenildiğinde...

Aynı anda, yan odada;

- Hiç iyi değil Doktor Bey! Yine günlük gazeteleri, eski dergileri, hikâye kitaplarını, romanları, ansiklopedileri odaya yaydı... Birini bırakıyor, diğerini alıyor. Girmemize de izin vermiyor. Bütün gün kendi kendine konuşuyor.

- Faruk Bey...

- Bir dakika Doktor Bey, geliyorum.

- Hişt! Sessiz olun. Diğerlerini bilmem ama Deli Dumrul Kanalı eninde, sonunda yapılacak, merak etmeyin. Hem Tepegöz'ü anlatacağım daha size. Doktoru atlatabilirsem tabi...

Hanım hey!

SÖZLÜKLERİN ARASINDA HAYAT

EROL AFŞİN

İnsanların birbirini doğru bir şekilde anlayabilmesi için iletişime ihtiyacı olduğu su götürmez bir gerçek. İnsanlığın varoluşundan bu yana konuşarak insanların anlaştığını zaten biliyoruz ama zaman içinde çeşitli şekillerde zuhur bulan yazışma şekilleriyle de insanlar yazmaya ve yazarak anlaşmaya başlamıştır. İnsanlık tarihinde yazının çeşitli aşamaları olmuş ve günümüzde artık insanlar yazılanı okuyabilme ve yazabilme kabiliyetine ulaştığı gibi bu anlamda çok daha iyi bir konumda olduğunu söyleyebiliriz.

İlkokul sıralarında okuma yazma eylemi öğrenilmeye başlanmış hatta yeni nesil daha okula gitmeden de harfleri tanımaya ve kendi isimlerini okumaya, yazmaya başlamıştır. Yani yeni nesil daha şanslı ve öğrenmeye daha açık bir durumda. Bu bembeyaz dimağların da doğru bilgilerle donanması tabii ki bizim elimizde. İnsanlar sarf ettikleri sözlerle anlaşırlar. Kullandıkları cümlelerle meramlarını anlatırlar. Yine insanlar meramlarını anlatamazlarsa bu defa sinirlenirler ve öfke içinde şiddete başvururlar. İnsanların kavgasının da aslında konuşmayı bilememesi ya da kendini tam anlamıyla ifade edememesinden kaynaklandığını düşünüyorum.

Çünkü insanlar kendilerini doğru bir şekilde ifade edemezlerse beyin daha çok yorulur ve en kolay bir şekilde hakaret etmeye ve akabinde de şiddete meyleder. “Okumak zekâyı kibarlaştırır” diye bir sözle karşılaşmışızdır. İnsan dediğimiz varlık ancak konuşmakla derdini anlatabilir ve konuşarak olayları çözebilir. Bunun aksi, olayları çözümlememize olanak sağlamaz. Bundan dolayıdır ki okumaya önem vermek ve bunun hayatımızın bir temel taşı olduğunu kabul etmek gerekir. Bunu kabul edersek hayatımızı ona göre ayarlayacak ve iyi bir okur olmanın yanında iyi bir insan olabilme noktasında adım atacağız.

İnsanın düşünme melekesini geliştirebilmesi için okuması şart, okuduğunu anlayabilmesi için de sözlük kullanımını alışkanlık haline getirmesi lazım. Yoksa süslü püslü kitapları okuyup, hayal dünyasında gezmenin ciddi bir okuma konusunda kattığı bir şey yok, bunu öncelikle kabul etmek gerekiyor. Okuma eyleminin bizi bir yere götürmesi lazım. Zihnen bir şeyleri düşünmemize, kelime dağarcığımızı geliştirmemize olanak sağlayan bir etkinlik olmalı. Okumak bizim düşünce dehlizine dalmamıza vesile olacak ve hayal etmemizi, yeni fikirler üretmemizi sağlayacak. Ancak burada bahsettiğim hayal, tozpembe hayaller arasında vakit öldürme minvalinden anlaşılmamalı. Elbette genç kardeşlerimiz bu tür eserleri de okuyabilirler ama okumak bizi bir yere götürmeli, ömür boyu bu tür eserleri okuyarak hayatlarımıza devam edersek arzu ettiğimiz bir okuma biçimi olmaz bu. Hayat dediğimiz âlemde her ne kadar hayaller arasında gezmek, gerçeklerin daha anlamlı hale gelmesine vesile olsa da her hayal için bunu söylemek mümkün değildir. O yüzden okumalarımızın bizi hayal âleminden alıp gerçek âleme götürmesi gerekiyor, yani köprü olması gerekiyor. Hayal âleminde takılı kalırsak, yapılan bu okumanın kendimize de başkasına da bir faydası olmadığını hatırlatmak gerekiyor.

Kelime dağarcığımızın da gelişmesi için sözlüklere ihtiyaç var ve bu anlamda da şanslı sayılırız. Çünkü birçok sözlük elimizin altında ve istediğimiz zaman bunlardan istifade ederek hayatımızı kolaylaştırabiliriz. Bu yazımda D. Mehmet Doğan’ın Doğan Büyük Türkçe Sözlüğünden bahsetmek istiyorum. Doğan Büyük Türkçe Sözlüğün ilk baskısı 1981 yılında yapılmıştır. Zaman içinde geliştirilerek bugün sekizinci baskısı Mart 2020’de yapılmıştır. Yeni ismi de “Osmanlıca Yazılışlı Doğan Büyük Türkçe Sözlük”. Öncelikle bu sözlüğün çok kapsamlı olduğunu belirteyim. İki cilt halinde yayımlanan sözlük 2.551 sayfadan oluşuyor. Kelimelerin anlamlarının yanında örnek cümlelerle de kelimeler daha anlamlı hale gelmiş. Ayrıca kelimelerin Osmanlıca yazılışına da yer verilmesi, kelimelerin Osmanlıca yazılışını görmemizi sağlamış ve aynı zamanda Türk Dili ve Edebiyatı, Tarih gibi bölümlerde okuyan öğrenciler için de bir başucu kitabı/sözlüğü olduğunu söylemek mümkün. Yazar Yayınları tarafından neşredilen sözlüğü kütüphanenize kazandırmanızı salık veririm.

Yaptığımız okumalarda bilmediğimiz kelimeleri bir tarafa atıp okumaya devam edersek kelime dağarcığımızı zenginleştirmiş olamayız. Bunun olumsuz yanı da kelime dağarcığımızı zenginleştirmediğimiz için düşüncelerimiz de daha geniş bir yelpazeye yayılmaz ve pratik, doğru, yapıcı kararlar, hareketler içinde olamayız. Hayal dünyamız dar bir alanda sürekli döner durur. Hayata daha iyi bakabilmek ve hayatı anlamlandırabilmek adına sözlüklerle aramıza çok fazla mesafe koymamak gerek.

İĞDE SARHOŞLUĞU

ZİYA KARATEKİN

Mayıs dedi miydi
çıldırıyor dalları iğdenin
tütsülenmiş yaprak denizinde
yüzüyor kalbim

Koca bir kış direnip mahpusluğa
Saz benizli dumanlı bakışlarla
Bekledin

Yıl boyu demleyip damıttığın ne varsa
Bir solukta paylaşma edasıyla
Savurup saçlarını dört bir yana
Tütsüledin her yanı

Itır içinde yüzüyor yaprakların
Patlayan tomurcukların dal uçlarında
Nefes alıp veriyor tâ derinden

Açarak kollarını iki yana
Yenilmez savaşçı edasıyla
Özgürlük marşları söylüyor
ve bayıltan ıtrınla
İçimize işliyorsun şimdi sen

Dallarından
sulu sepken
yağıyor üstümüze rayihan
Buram buram yükseliyor
baş döndüren
gizemli buhur
sanki

KAPANDI KAPILAR

ADEM GÜMÜŞ

Kusursuzdu her şey en başında bu hikâyenin
Ürkek bir kumrunun tüyleri kadar masum
Ve gözlerinde nemlenen dupduru yaş kadar
Hem de bir kadının elleri kadar güzeldi dünya
Ecel serince sofrasını ömür denen seraba
Kabil yetim bıraktı Habil'in çocuklarını
Dindi merhamet kokusunu taşıyan rüzgâr
Bitmeyecek bir kavga bitti yerden salkım salkım
Ölüme örerken annesi saçlarını çocukların
Uzaklaştı babalar şah damarından
Çehrelerde iblisin ziynetleri şıkırdıyor baksana
Seyret nasılda gökleri gösteriyor mezar taşları
Gün ağarmaya utanıyor çocukların üstüne
Geceler şimdi esmer tenlerin gözlerine emanet
Acıya düşünce bütün sahipsiz kirpiklerin gölgesi
Gün gün topluyor güneş eteklerini mahşere doğru
Sustu sinesinde kıyamet koparan o adamlar
Gözlerinde çakmak çakmak hazin bir telaş
Takvimler soluk soluğa Azrail'den haber bekliyor
İnsan yitirdiği yüreğinde asarken kendini
Bitiyor tahtında sürdüğü son nefeslik saltanat
Nedendir tanımazdan geliyor şimdi şehveti
Tadı birmiş anladım, kokusu bir, manası aynı mana
Bulurken yeniden musallada anlamını yitiren ölüm
Aşkı yıkarken bulanık secdelere akan günahlarında
İnsan bir damla su, insan ziyanda bir kan pıhtısı
Büyüdükçe büyüyen tek kamburu dünyanın
Şarkılarda kaldı gül yaprağında tüllenen aşk
İnsan ne yakın kendine ne uzak insan
Seven sevdiğinin içinde gurbetini yaşıyor
Bitti rüya uyandı uykusuzluğu bölen tarifsiz uyku
Gökten bir el kapattı bütün kapıları yerde ne varsa

KUDURGAN ÇOĞULLUĞU YÜZLERİMİZİN

NİL AYTEKİN

Gülümseriz bir yana bırakıp içimizin oyuntularını...

Ve zamana bırakırız şuracıkta uzanıp ağlamak isteyen yüzümüzü, bir sabah uyanıp nasıl da geçmiş diyeceğimiz zamana...

Ruhumuz değildir nefesimizin üflediği, konuşuruz güleriz; kendi kendimizin karikatürü...

Ve zamana bırakırız bir kılıç balığının denizi ikiye kesmesi gibi ömrümüzü ikiye bölen acıyı.

Zamana; o akıp giden...

Zaman; beklemek yaptığımızda onu, içimize batan bir oyuktan başka ne...

Koşarız ya da zamandan daha hızlı o geçerken biz geçmeyelim diye, koşarız başka bir dünya başka bir hayat'a giden yolu bulacakmışız gibi, zamandan önce, oysa zamanı var zamanın bilmezsin seninkisi sırf boşluk, pusuya yatıp bekleriz zamandan önce vardığımızı sandığımız yerde, gelecektir artık o ve yepyeni elleriyle...

Oysa zaman seni alıp götürmeden senin hiçbir şeyini de taşımıyor, sen onun içindeki tabutlarını onunla birlikte taşıyıp ağırlığını omuzlarında yaşamadan, o hiçbir yere gitmiyor içine kıvrılıp öylece bekliyor...

Sensiz zaman yürümeyecek...

Sırtlan kesilen yanını yüreğinin ve koyul yola; ister kuruyup omuzlarında toz toz dökülene dek, ister yavaş taşı onu sonuna dek, ister koşarak taşı savrulsun çabucak, nasıl istersen öyle yap ama başla zamanını yürümeye...

Kalk, bırakma zamana, yüklen acını ve ezil altında ya da yeniden öğren yürümeyi büküle büküle adımların sendeleye sendeleye...

Çünkü sensiz hiçbir yere gitmeyecek zaman, ama gideceksin zamanla...

ANNE OLMAK

ATİFE BATUR

Annelik duygusu aslında burada birkaç satırla anlatılabilecek kadar hafife alınacak bir duygu değildir. Hani klasik bir söz vardır anlatılmaz yaşanır diye işte tam da burada söylemeye uygun söz diyebilirim. Çünkü ne kadar uğraşırsak uğraşalım bu hisleri kelimelere dökmek çok zordur. Anne olmak bir kadın için çok özel, hayat değiştiren bir olaydır. Öyleki bir annenin evladına yaptığı fedakârlıkları asla fedakârlık yapmış olarak algılamaz, zira bir annenin çocuğu için yaptıkları ne bir şeyi feda etmek anlamına ne de bir kâr peşinde mantığındadır.

Tüm gecesi uykusuz geçmiş bir annenin sabahında çocuğunun ihtiyaçlarını giderecek gücü ve enerjisi hep vardır. Bu duygu öyle güçlü ve komplikedir ki birçok duyguyu aynı an içinde dolu dolu yaşatır. Mutluluğun yanında endişeyi endişenin yanında hüznünü bir anda yaşatır. Çocuğunun hastalığında baş uçunda endişe içinde beklerken, yavrusunun ona bakarak bir gülüşünün verdiği mutluluğu hiçbir şey vermez. Yani dünyanın en güçlü insanı gibi hissettiren çok güçlü, ifadesi zor bir duygu yoğunluğudur.

Daha önceki hayatında umursamadığı şeyleri anne olduktan sonra ciddiye alır ve umursar olur. Çünkü bir yavrunuz vardır ve size muhtaçtır ve sizin mesuliyetinizdedir. Zira eksikliği evladının ortada kalacağı anlamındadır ve hiç kimse annesinin yerine geçemez, dolayısıyla da adımlarınızı daha sağlam atmak zorunluğunda hissedersiniz. Hissedersiniz diyorum, çünkü bu bir duygu ve bu bir dürtü, öyle ki gerektiğinde acıyı ve ölümü göze aldırır. Tahammül sözcükleri eritir, bencillikleri fedakârlığa döndürür, en ürkek ve en aciz bir anneyi bir anda kahramana çevirir. Ezeli ve sınırsız rahmetin asıl sahibi olan Allah'ın rahmet sıfatının tecellisi

anne şefkatinde tezahür ettirmiş yani annelere bu özel duyguyu vererek rahmetiyle kuşatmıştır. Her zerresi rahmetle yoğrulan hayvanlar aleminde de annelik duygusu şevketle işler. Aciz ve bakıma muhtaç bir yerden bir yere annesinin keskin dişleri arasında ustalıkla taşınan bir kedi yavrusu, yırtıcı vahşi bildiğimiz dişi bir kaplanın yavrusunun yanında uysallığı, tavuğun yavrularını korumak için bir köpek karşısında kanatlarını çırpa çırpa bir kahramana dönüşmesi, bir penguenin buzlar içinde annesinin ayakları üzerinde kendisini ısıtması yavruların anneleri tarafından tehlikeye karşı korunmasına birer örnektir.

Benim çocukluğumda şahit olduğum bir annenin hikâyesini paylaşmak isterim. Bu bahsi geçen annenin, delikanlı yaşlarda diyebileceğim bir oğlu vardı. Bu çocuk son derece hayırsız, hiçbir baltaya sap olmamış sapkın bir evlattı. Alkol, kumar gibi kötü alışkanlıkları olan, her zaman annesine eziyet edebilen, annesinin bir gün dahi yüzünü güldürmeyen kötü karaktere sahipti. Nitekim alkollü araç kullanan arkadaşlarıyla kötü bir trafik kazası sonucu hayatını kaybetti. O gün toplanan konu komşu kendi aralarında “annesine çok eziyet ediyordu kadın kurtuldu” diye fısıldaşıyorlardı, ama annesi kocaman pakette tuz almıştı diye aylarca ağıt yaktı.

Meğer çocuk bir gün -ne ihtiyaca istinaden aldı bilmem- bir paket tuz satın almış getirmiş, kayda değer yaptığı başka hiçbir şeyi de olmayan o çocuğun annesi tuz almıştı diye diye yandı durdu.

Ben o zaman ne tuz paketine ne de anneye hiçbir mana verememiştim ama sonra anneliğin ne olduğunu öğrendiğimde demek ki burada bahsedecek kadar hafızama kazınmış. İşte annelik böyle birşey, izahı zor bir duygu.

Birde benim meal derslerindeki annelerin manidar sohbetlerini paylaşmak isterim. Ayetlerin meallerini okurken konu cennet cehenneme gelince, anneler istisnasız şu soruyu soruyorlardı:“Biz diyelim ki cennete girdik çocuklarımız giremedi o bize cennet olur mu? Cennette her istediğimiz olacaksa çocuklarımızı yanımıza alabilir miyiz?” Cevap olarak, Allah orada aradaki sevgi bağını alacak ki adil hesaplaşma olsun denildiğinde hiçbir anne sevgilerinin alınabileceğine ikna olamıyordu. Hatta bir anne şöyle demişti: “Allah sevgimizi alsa da biz onu dünyada sevdiğimizi biliyoruz, nasıl olacak?” Yani evladını sevmemeyi algılayamıyordu, Allah’ın bahşettiği bu sevgi bağını gene Allah’ın alabileceğini asla algılayamıyorlardı. İşte bu annelik duygusu, başta da dedik ya anlatılmaz yaşanır.

ACI DURAĞI

AYKUT ARTAN

Her hayatın bir hikâye olduğunu düşünürsek, acının bu hikâyedeki duraklardan biri olduğunu da varsayarsak her insan o acı durağında durmuştur/duracaktır. Kimi bu durağa erken yaşlarda yanaşır, kimi doğmadan önce, kimi doğarken, kimi yirmili yaşlarda, kimi ellili yaşlarda ama herkesin hikayesi bu acı durağının önünden geçer ve o durakta durur. Bazıları içinse bu durağa uğramak birkaç kez tekrarlanır.

Hayat denilen hikâyenin temeli şudur ki; ne yapar ne eder bin bir türlü oyunun içinden seni o durağa getiren yola sokar, sonra alır götürür, sevindirir, inandırır, ağlatır ama yine oraya getirir. İnsan olmanın en ağır yükünü hep bu durakta alır insan, daha çok buradan geçince olgunlaşır, anlaşılır, anlatır olur.

Bizim memleketin en acı veren yeri, açık kalan, kabuk bağlasa da bir türlü iyileşemeyen yaralarından biri de annedir; annelerimizdir. Terörün, kadının, hayvanın yani toplumun uzun süreden beri birikmiş sorunları olduğunu düşünenler var, elbette bunlardan bir de benim. Ama anne yarası yüz yıllardır bu topraklarda iyileşemeyen bir yaradır.

Büyük sözüdür ya; “Babasız büyürsün de annesiz büyüyemezsin.” Öyledir, bu doğrudur ve yine derler ya; “Bir anne on evlada bakar ama on evlat bir anneye bakamaz” diye o da doğrudur. Sayın okur bu yazıyı eleştirel bulabilirsin, eleştirebilirsin, ikisini de yapmak mümkün.

Toplum mühendisliği adı altında son dönemlerde bir güruh çıktı ortaya, toplumun hiçbir şeyinden anlamayan bilmem ne üniversitesi diploması olan, aile kavramından uzaklaşmış, yozlaşmış, bir yerlere yükselmek için birilerinin peşinden koşturmuş insanlar bunlar. Yani toplum bunlar ve bunun

gibi düşünenler tarafından sanki bir yerin şehir planlaması yapılır gibi, betonlarla nasıl yozlaştırılır, aynısı kıyaslanarak yapılan, kurulan bir düşünce yapısı.

Bir annenin şefkatinden yoksun insanların yaptıklarıyla bir toplum korunmaz/korunamaz. En basit tabirle söylüyorum; bir toplumun mimarı annelerdir. Eğer ki bu memlekette toplumu düzeltme, dizayn etme gibi bir kurum kurulacaksa bunu kesinlikle anneler yapmalıdır. Ama!

Ama şöyle ki; son yaşadığımız on beş-yirmi yıl içinde, yaşadığımız ülkede yetişen genç nesilleri gördükçe ve izledikçe gelecek için endişelerim çoğalıyor, bir yandan toplum mimarı anneler olsun derken bir yandan da onların topluma kazandırdıkları evlatların bu toplumun bir parçası oldukları/olacakları ve hatta onların da gelecekte bu toplumun mimarı olacaklarını düşünmek bana endişe veriyor. Doğurmak, emzirmek yetmiyor, yetiştirmek en önemlisi, hiç kimse kusura bakmasın lütfen!

Şimdi kendimizi eleştirmeden doğruyu bulma şansımız yok, büyükler "iğneyi kendine çuvaldızı başkasına batır" demişler. Yani günümüz annelerine sözüm. Kendi adıma inandığım dinim olan İslam Cenneti annelerin ayakları altına sermişken; ahlaki, edebi, dini düşünce özgürlüğü elbette önemli ama saygılı olmak kaydıyla yetiştirirsen sermiştir. Hiç kimse kusura bakmasın; bunların hiçbirini veremedikten sonra ben doğurdum, ben emzirdim Cennet zaten benim diyenlere sözüm kedi köpek de doğurup aynısını yapıyor.

Meseleye tabi ki İslam nezdinden bakacağız/bakmalıyız. Diğer inançlar açısından bakınca da pek farklı bir durum söz konusu değil; anneler birinci öğretmendir, kendin yetiştiremediğin çocuğu başkasının yetiştirmesini beklemen hiç olmayacak/olmaması gereken bir durumdur.

Anneler var ki çileler içinde nice güzel evlatlar yetiştirir, anneler var ki nice imkanlar içinde nice rezil evlatlar çıkartır.

Hepimizin öyle midir bilmem ama çoğumuzun baba yanı hep bir buruk, kırık, eksiktir... Annelerimiz bizim hakiki kahramanlarımız olur. Benim için açıkçası öyle sayın okur. Kimi hiç tanıyamaz annesini; o yanı hep eksiktir, kimi çok erken kaybeder; hep yara olur. Ama bir ana, gerçek bir ana istedi mi her türlü yaşatır seni. Babasız büyürsün yaşarsın da annesiz ne büyürsün ne yaşarsın. Bizim Anadolu'muzda anne gitti mi evlat yetim, baba yetim kalır. Evimin direği çöktü derler baba gitti mi, ama anne giderse o ev zaten yıkılmıştır.

Hep diyorum ve diyeceğim yüzümüzü Anadolu'ya dönmemiz gerekli, bizi tekrar diri tutacak, birlikte tutacak olan Anadolu kadının Anadolu analarının dirayeti, inancı, duası, şükrü ve analığıdır. Modernleşmek uğuruna, Avrupa'nın çökmüş toplum mimarisinin bizim toplumumuzdaki yıkıcı etkilerini görüyoruz, tek çare Anadolu ruhu, Anadolu kadının analığıdır.

Evet biraz eleştirel olan bu yazı için kusura bakmayın. Gerçekler bunlar ve hayat tozpembe değil, bizim acı durağımız millet olarak annelerimizdir, Anadolu'muzdur. Ve insanın en acı durağı annesini kaybedince olur. Hiç unutmam rahmetli babaannem vefat edince babam evin önünde toprakları eliyle kazıyarak ağlamıştı.

Bir abinin annesinin mezar taşına yazdırdığı iç döküntüsünden bir cümle; "Hayat bir mezar taşının başına gidince, anne diye ağlamaya başlayınca başlarmış, ömrüm taşlı dikenli bir yolken ben hep anne diye yalvarmışım."

SEVGİ ADASI

BESTAMİ YAZGAN

Dolunay ışığında,
Bir yıldız beşiğinde
Geceler büyür.

Masallar gelir dile,
Devler çıkar sahile,
Cüceler büyür.

Çocuk "Anne!" deyince,
Katılır bu sevince
Heceler büyür.

Annenin kucağında
Sevgi, gizli bir ada;
Goncalar büyür.

VEDALAR

BÜŞRA CANSIZ

Veda kelimesinin anlamı sözlükte “ayrılırken birbirine selam ve esenlik dileme” olarak geçiyor. Ne kadar basit öyle değil mi? Ancak bizim vedalarımız hiçbir zaman bu kadar basit olmamıştır. Biz bu kelimenin anlamını en derinden yaşayan milletlerdeniz. Duygusalız bir kere ne yapalım! Duygularımızı ise her zaman paylaşırız, paylaşırdık...

Öyle bir zamanda yaşıyoruz ki vedalarımız bile eksik, yarım kalıyor... Biz ki sevinçlerimizi de üzüntülerimizi de yan yana, omuz omuza beraber yaşardık. Daha başkasını bilmiyorduk ki ama öğrendik, öğrenmek zorunda kaldık. Bir virüs girdi hayatımıza ve bütün benliğimizi değiştirdi. Mutluluklarımız yarım, dertlerimiz omuzsuz kaldı. Gerçi yaşanan ölümlerin yanında bu ne ki...

İnsanoğlu ama kendine kalanı düşünür. Bize kalanlardan biri de paylaşamadığımız acılarımız oldu. Gözyaşını görüp de doyasıya sarılamadığımız sevdiklerimiz, yanında olmak isteyip de kat edemediğimiz mesafelerimiz...

Mesafeler aramıza girdikçe giriyordu. Çığ gibi büyüyordu yalnızlığımız.

Yalnızlık çoğu zaman bunaldığımızda istediğimiz bir şeydi ya şimdi mecburiyetimiz oldu. “Yine mi eve komşu gelmiş!” “Niye her gün iftara misafir geliyor ki!” “Bayramda daha gidilecek çok yer kaldı mı?” Bunlar bu sene de soramayacağımız sorular. Oysa bir zamanlar sıkılarak sorduğumuz bu soruları şimdi hasretle ne kadar çok sormak istiyoruz değil mi?

Kaybettiklerimizin değerini bilmemizi istercesine, acı bir tecrübe ile öğretiyordu bunu zaman. Bizim idrak etmeye vakıf olamadığımız bir düzeni vardı. Çözemiyorduk onu bir türlü, anlayamıyorduk. Oysa başlangıç ve nihayet arasında geçen anlardan ibaretti sadece. O anlarının ne kadar kısa veya uzun olduğu önemli değildi. Zaman bize bir anını da gösterse bin anını da fark etmez, sadece insanca yaşamak payımıza düşen.

Zaman bize daha ne kadarını gösterir bilmiyorum. Zamanımızın kalıp kalmadığı dahi meçhulken...

Ama kalan zamanımızı nasıl değerlendirmemiz gerektiği hakkında birkaç fikrim var. Biliyorum demiyorum çünkü bu hayatı bilecek kadar anlamıyorum hala. Bize düşen sevdiklerimizin, yanımızda olanların değerlerini bilerek yaşamaya çalışmak. Henüz veda etme zamanı gelmemişken. Keza bazen o basit vedayı edecek zamanı bile vermiyor sana hayat.

CİĞER PARESİ

ELİF PINAR

Uyandığımda, sabahın solan yüzü odamı yarı aydınlık bir düşler ormanına dönüştürmüş gibiydi. Islaklığını hâlen muhafaza eden kirpiklerimi zorlukla araladım. Duvara yansıyan ışıklara, gölgelere baktım. Sıkıca kavradığım bir bebek elbisesiyle uykuya dalmıştım. Elbisenin bir parçası hâlen avucumun içindeydi. Dün o kalabalık taziye evinde, nefes alabilmek için kaçtığım küçük balkonda, yeni gördüğüm akrabalardan biri: "Bu, senindi." demiş, elime tutuşturmuştu.

Bu ne gününü ne gecesini bildiğim küçük Anadolu köyünde yıllarını geçirmiştin. Senin toprağındı. Toprağının karıldığı yerde, toprağa verildin.

Benimse yıllarım, yokluğunun çerçevelediği bir terk edilmişlik yalanına inanmakla geçti. Üç yaşındaki yavrunun gözünün yaşına bile bakmadan, çekip gitmiştin. Babaannem, ninni yerine beni hayatın bu acı gerçekleriyle büyütmüştü. Babamın ideal bir eş adayı olmadığının farkındaydım. Eve gelin getirildiğin günden beri yüzüne bile bakmamıştı doğru düzgün. Dayak, aşağılama, sevgisizlik... Haklısın, nereye kadar dayanabilirdin? Nihayetinde küçücük köyünden bu kocaman şehre, bu şatafatlı eve gelin getirilmiş bir aciz, bir biçareydin. Ama çantanı koluna takıp bu evden çekip gittiğin gün, ardında bıraktığın bu küçük kıza ne olacaktı? Nasıl da gözün görmez olmuştu beni, o mis kokulu ciğerpareni? Benim için yıllar boyu bir silik hatıra olarak kaldın. Ortadan yırtılmış resimlerin saklanan yarısındaki o meçhul kol sendin. Bazı bazı babaannemi ziyarete gelenlerin sorduğu, ben odaya girince boğazlarda düğümlü kalan eksik soruydun. Mezuniyet günümdeki, nişan merasimimdeki

burukluğum... İlk âşık olduğumda yazdığım ilk şiiri sen oku isterdim. Birlikte kek çırpmayı, gizlice çaldığım rujun ile bütün yüzümü boyamayı... Gök gürleyince sarılıp uyumayı, terk edilince, hayal kırıklığına uğrayınca omzundan medet ummayı.... Hiç bilmediğim bir boşluktan kopmuş, tanımlanamayan gök cismi gibiydim. Bütününe hasret bir parça...

Kendi anneliğim böyle olmayacaktı. Olmadı da zaten... Onu, kucağımda gül kokulu uykularda uyuttum. Ateşlendiği geceler, o yangında ben de kayboldum. Bir sürü anı biriktirdik birlikte. Kollarımda gün boyu serpilip, başka birine dönüşmesini hayretle izledim. Benim parçam, benim ağaç sürgünüm, bambaşka, yepyeni dallar açtı yıllar içinde. Öksüz bir elem sarmadı hiç rüyalarını. Onun kalbinde sağlam, dokunaklı bir anne izi bıraktığım için gururluydum. Evlat olarak yokluğa karışan benliğim, anne olarak hayat bulmuştu. Yokluğa karışmış mıydım gerçekten?

Bir sabah Facebook hesabımdan bir kadın önce arkadaşlık teklifi yolladı, ardından kendini tanıtan kısa bir mesaj. Benimle aynı isim ve soyadını taşıyan beş kişi daha varmış. Ama profil resimlerini büyütüp baktığında, gözleri anneme benzeyen bir tek beni bulmuş. Teyzemin küçük kızıymış. Teyze anne yarısı derler. Olmayan bütünün diğer yarısı... Uzun süredir akciğer tedavisi görüyormuş annem... Daha önce ulaşmak isteseler de utanmış, hep bir şekilde mâni olmuş. Öldüğünde son görev, evlatlık vazifesi gibisinden çeşitli ritüelleri yerine getirmem için haber vermek zorunda kalmışlar. Otobüs bileti almak için tam 24 saat bekledim. Karar vermek öyle zordu ki. Sonrasında merak mı derler, tuhaf bir iç sesi mi bilemem, yollara düştüm. Taziye evinde bir ceset kadar hissizdim, herkese yabancı. Balkonda elime tutuşturulan o bebek elbisesinin devamı küçük, siyah bir valizdeydi. Annem yanında yavrusu ile köyüne dönerken, bebek eşyalarını da bir valize dizmiş. Yani beni hiç terk etmemiş. Ta ki baba tarafım güçlü avukatlarla aldırdığı velayet kararı akabinde polislerle kapıya dayanana kadar. Beni hiç göstermemişler bir daha. Annem hiç evlenmemiş. Lif örüp satarak harçlığını çıkarmış, anaya babaya bakmış yıllar yılı. Akşam oldu mu, o siyah valizi açarmış, elbiselerimi koklarmış, radyoda çalan "Eledim Eledim" türküsüne eşlik ederek... Meğer biz kopuk bir bedenin birbirinden habersiz, birbiri için sızlayan parçalarıymışız.

SERAP YÖNDEM YULU RÖPORTAJI

KADER KESKİN

Kızını lösemi hastalığından kaybeden, oğlu da lösemiye yakalanan ve yaşadıklarını satırlara dökerek, yazdığı iki kitabında anlatan Sayın Serap Yöndem Yulu ile kanserle mücadele eden bir anne olarak hissettiklerini konuştuk.

Sizinle ilgili basında çıkan yazıları okuduğumda aklıma, Can Yücel'in "Sök at kafandan acabaları! Bir kemik aynı yerden iki defa kırılmaz." mısraları geldi. Oysa siz aynı acıyla ikinci kez vurulmuş bir anne olarak nasıl baş edebildiniz bu kırılmalarla?

Daha önce kızımı teşhisi bile yapılamayan ve ancak onun vefatından sonra genetik araştırmalar sonucu kan hücre bozukluğu olduğunu öğrendiğimiz hastalıktan dolayı kaybettiğimizde, bir anne olarak gerçekten yıkılmış, kahrolmuştum. Can Yücel'in bu sözlerini çağrıştırmış olması gibi "evet kırılmıştım ve daha da kırılmazdım artık." Ruhumun içindeki derin kesik sızlıyordu... Bir kere yandım ya ben, bir daha böyle yanamazdım. Ama 2012 yılında doğan oğlum Murat da 4 yaşına geldiğinde aynı hastalığa yani kansere yakalanınca; o an beynimin ve kalbimin iştirak edemediği zamanlarda, öfkeyle kabullenemediğim yüzleşemediğim anlardan kurtulup bir oyun içerisine girdik adeta.

O sustuğunda ben, ben sustuğumda o konuşuyordu. Umut ettik, inandık...

“222 No’lu Oda” ve “Keder Pas Tutmaz” adlı iki kitabınız içinizdeki sessiz çığlıkların yansıması gibi. İnsanın yaşadıklarını kelimelere dökmesi çok zordur, siz zor da olsa bunu başaranlardan birisi olarak çocuğuyla birlikte bu hastalıkla mücadele eden ailelere özellikle de annelere neler söylemek istersiniz?

Bu tam bir varoluş mücadelesi. Bizim yaşadığımız duyguları kitaplarımda bahsettim ve kitaplarımın gelirini de Kanserle Dans Derneği’ne bağışladım. “Her gün yeni bir gün ve yeni umut!” diye düşünerek, gülümseyerek girsinler odalarına. Anlarını yaşasınlar.

Henüz ifşa olmamış, meçhul bir gelecek için bugünü göz ardı etmesinler. Bugünü harcamamayı öğrenmeli ve alınan her bir nefesin, birlikte yaşanan her bir anın kıymeti bilinebilmeli. Yani anda olsunlar, anda kalsınlar.

Kitabın tanıtım bülteninde; “O ince çizgideki savaşın yorgunluğu ile ameliyathane önünde, tek başınaydım!” yazıyor. Uzun süren tedavi sürecinde etrafınız tarafından anlaşılmamak gibi bir durum mu yaşadınız yani yalnız mı kaldınız yoksa yalnız mı bırakıldınız?

Bazı yollar yalnız gidilir... Bu hastalıkla mücadele için uzun bir umut yolculuğuna çıkılıyor. Bazı günler steril olması sebebiyle sizin bile çocuğunuzla aranızda mesafe şart maalesef. Ve ağır tedaviler sonucunda yolun sonunda bizi bir de organ nakli bekliyordu. Organ nakli öyle bir durum ki; hiçbir şeye hazır değilsinizdir ama hazır olmanız gerekir gibi açıklanamaz bir durum. Tüm bu süreçlerden siz geçiyorsunuz evladınızla. Ayrıca canınıza gelmeyeceklerse, yanınıza istemezsiniz kimseyi. Yalnızlığı tercih edersiniz.

Hasta ve hastalıklara ve de organ bağışına insanların bakış açıları nasıl, daha duyarlı olunabilmesi için sizce adımlar atılması gereken noktalar nelerdir?

İnsanlar bu tür hastalara bakıp kendi hayatlarına şükretmeyi seviyor, çünkü herkes kendi acısını bilebilir ve yaşanmadan da tam olarak anlaşılmayabilir bazı duygular. Ama yine de empati kurabilirler, hastalarla vakit geçirip ciddiyeti kavrayabilirler.

Organ nakli bazı ülkelerde kanuni olarak zorunlu, tabi ki de istemediğiniz takdirde bildirebiliyorsunuz. Ama daha çok algı yönetimi için eylem planları hazırlanabilir ve insanlar bu konuda bilinçlendirilebilir diye düşünüyorum.

İNCİ ARSLAN RÖPORTAJI

KADER KESKİN

Evlada sarılmanın, onun o cennet kokusunu içine çekmenin, onun gülüşünü kendi yüzünde hissetmenin, bitmeyen bir aşkla demlenen bir ömürde gönülde söylenen ve kâinata dalga dalga yayılan bir sevda türküsüdür annelik.

Sadece kendi çocuğu için değil tüm DMD'li çocuklar adına çırpınan Sayın İnci Arslan ile bir anne olarak yaşadıklarını konuştuk.

"DMD" Kas erimesi hastalığı; her 3.500 doğumda bir genellikle erkek çocuklarında görülen bir hastalık. Oğlunuz Ahmet'te bu hastalığı nasıl fark ettiniz, bu fark etme süreci ve hastalık teşhisi konulduğu anda bir anne olarak neler hissettiniz?

Ahmet 18 aylıkken yürümeye başladı. Bana göre yürümenin geciktiğini düşünerek hareketlerinde de bir yavaşlık fark ederek doktora gittik. Doktor, korkacak bir durum olmadığını sadece içe basma ve bağ gevşekliği olduğunu söyledi ve 4

yaşında tekrar görmek istedi. Düşmeleri ve merdiven çıkarken tutunmadan çıkamaması beni tedirgin etmeye devam etti. Bağ gevşekliği ve içe basma olduğu için ayakkabı yaptırdık. Ünlü bir doktor olduğu için güven de duydum açıkçası. Aslında öyle olmadığını 6.5 yaşında başka bir doktora gittiğimizde, yapılan tahliller ve genetik testler sonucu tam teşhis konulduğunda öğrendim. Oysa ben götürmüştüm daha yürümeden doktora ama korkacak bir durum olmadığını söylemişti. Önce çok kızdım ilk gittiğimiz doktora ama artık kızmıyorum. Bana oğlum ile 6 senemi hastalığı bilmeden yaşattığı için şu an teşekkür ediyorum kendisine. İlk kez duyduğum DMD hastalığı ile yüzleştim o gün. Hiçbir dile tam olarak çevrilemeyen bir acının izahını yaptı bana doktor; "Tedavisi yok! Güzel anılar biriktirin." diyebildi sadece. Canımın nasıl acıdığını anlatmaya kelimeler yetmiyor, dilim varmıyor. "Hayat benim için bitti artık ve oğlumla ilgili tüm gelecek hayallerim yıkıldı." dedim. Ben kendimi, oğlumu bu acıyla nereye konduracağımı bilemedim. Şaşırdım kaldım. İçimde kocaman bir boşluk ve de acı vardı sadece.

Hem kendinizi psikolojik olarak dik tutmak hem de henüz hiçbir şeyi tam olarak kavrayamayan 9 yaşındaki bir çocuğu motive edebilmek... Yani bu motivasyonu deyim yerindeyse; "Ben gönlümü eylerim, gerisi Allah Kerim!" dedirten içsel gücü kazanmayı nasıl başardınız?

Öncelikle yüreğim yana yana da olsa hastalığı kabullenmeyi öğrendim. Şartlar neyi gerektiriyorsa, gücümün yettiğince en iyisini yapmaya çalışıyorum. Başka çarem yok çünkü. Öldürmeyen acı sizi daha da güçlendiriyor. Oğlumu çok seviyorum. Onun yanında ağlayan bir anne olmak istemiyorum. Her şey ile başa çıkabilen ve sonsuz güven duyabileceği bir annesi olmalı diye düşünüyorum. Bu yüzden hep dik durmaya ve güçlü olmaya gayret gösteriyorum. En önemlisi de sevmek; biri için ölmek değil, her şeye rağmen yaşayabilmekmiş. Bunu idrak ettiğimden beri de yaşadığım ve yaşayacağım hiçbir şey benim gözümü korkutmuyor, beni yıldırmıyor.

Oğlunuz Ahmet'in yaşadığı sorunlar ve sizi bu süreçte en çok yıpratan, üzen olaylar neler oldu?

En başta okulda problemler yaşadık. Arkadaşları gibi koşamıyor, yürüyemiyor yani hareketleri kısıtlı. Ben hep mutlu bir çocuk sınıfa bırakıp, hırçın olarak teslim aldım. Bir gün sınıfına gittiğimde ağlıyordu, sebebini sorduğumda; "Arkadaşlarım yüzüme tükürüp kaçtı, ben hızlı koşamıyorum diye" dedi. Bu olay beni çok üzdü. Ertesi gün tüm veliler ile iletişime geçtim. Ahmet'i okuldan almaya gittiğimde, futbol topu götürdüm. Ahmet'i kaleci yaptık, onun yerine sınıftaki çocuklarla ben futbol oynadım ve biz o günden sonra sınıfta problem yaşamadık. Zaman zaman sorduğu sorular da beni çok yıpratıyor. Mesela "Ben ne zaman arkadaşlarım gibi koşacağım?" Gece afoları ile uyuyor, yani özel ayakkabılarla "Ben ne zaman normal insanlar gibi ayakkabısız uyuyacağım?" Düştüğü zaman ayakları ile konuşması; "Ah ayaklarım neden yürümüyorsunuz?" diyor ya da kullandığı ilaçlar hap olduğu için; "Hani çocuklar hap içmezdi. Neden ben ilaç içiyorum? İlaçlarımı içince iyileşecek miyim?" gibi... soruları ve benim onun istediği ayakkabıları almam ama hiçbir zaman giyemeyecek olması tabi ki yüreğimi derinden yaralıyor.

Sizce DMD'li çocuklar ve ailelerinin toplum içinde yaşadıkları problemler ve bu problemlerin çözümü için atılması gereken adımlar nelerdir?

Türkiye'de yaklaşık olarak 5000 DMD'li çocuk ve aile var. Her 3500 doğumda 1 DMD'li çocuk dünyaya gelmeye devam

ediyor yani ülkemizde yürümeye, koşmaya sağlıklı insanlar gibi nefes almaya hasret binlerce DMD Kas Hastası çocuk ve genç var.

2 yıl öncesine kadar gidebileceğimiz sadece Antalya ve İzmir'de olmak üzere 2 adet Kas Hastalıkları Merkezi vardı. Kilometrelerce uzaktan kontroller için bu merkezlere gidiliyordu. Şu an bu merkezlerin başka illerde de açılması suretiyle sayısı 16' ya yakın hâle geldi. Kas hastalıkları merkezlerinin tabeladan ibaret kalmaması ve eksiklerinin giderilmesi gerekiyor ki; rutin kontrolleri aksamasın ve zaten yürümekte zorluk çeken bu çocuklara daha fazla zorluk olmasın.

Genetik geçişli tüm hastalıklar evlilik öncesi tarama testlerini kapsaması hâlinde bu hastalıkların önüne geçilebilir.

Kas hastaları için hayati önem taşıyan medikal cihazlar (öksürtme cihazı başta olmak üzere) hâlâ SGK geri ödeme kapsamında değil ve bazı aileler maddi imkansızlıklar sebebiyle bu cihazları almakta zorlanıyor. Bu medikal cihazların bir an önce SGK kapsamına alınması gerekiyor.

Zorlu hayat mücadelesinde olan tüm engellilere toplum olarak destek olmalı ve herkes üzerine düşeni duyarlı bir birey olarak göstermeli.

BİR OLUR MU HİÇ?

CENGİZ NUMANOĞLU

Bir yanda ilimler, devâdır cana,
Bir yanda cehâlet, susamış kana.
Allah'ın Kelâm'ı der ki insana;
Bilenle bilmeyen… Bir olur mu hiç…

Cehlin kılıcında, husûmet ve kin,
Âlimin kalemi, kılıçtan keskin;
Hakk'ı telkin eder, öfkeyi teskin,
Âlim ile zâlim… Bir olur mu hiç...

Her kim duruyorsa, hukuktan uzak;
Şefkati sahtedir, sözleri tuzak.
Hele ki; o Mîzân kurulsun da bak;
Mü'min ile münkir... Bir olur mu hiç...

Kiminin, derindir ömür uykusu,
Musallada ancak dağılır pusu.
Kimini titretir, Allah korkusu,
Mürşid ile müşrik... Bir olur mu hiç...

Kimi; şöhret, makam, mal, mülk şaşkını,
Kimi; Hakk'a satmış, dünya aşkını.
Yoksulun gönlünde, cennet köşkünü;
Görenle görmeyen... Bir olur mu hiç....

Kimi bilmez, bir nefesin şükrünü,
Kimi besler, Kur'ân ile fikrini,
Dağın, taşın, kurdun, kuşun zikrini,
Duyanla, duymayan... Bir olur mu hiç...

Kiminin sabırdır, gönül zîneti,
Kimi teper, önündeki nîmeti.
Dünya ateşinden, âhir ibreti;
Alanla, almayan... Bir olur mu hiç...

RİLKE'DEN BOZGUN GÜNLERİNE ADANMIŞ BİR ANNE TARİFİ

ELİF SÖNMEZIŞIK

Teslimiyet hissi uyandıran, huşuyu resmeden, her şeyi olduğu gibi kabullenen bir hâli var, "Başlamak kadar güzel bir şey var mıdır? O ilk 'Ol' buyruğu gibi her 'Ol' sözcüğü kutsaldır" derken Rilke'nin. Yaradılışa dair bu yaklaşımda aradım bugün neden karışan bir şeylerin çözüme kavuşamadığının cevabını.

Rainer Maria Rilke'nin satırlarında yaradılışa ve insana dair ne çok akis vardır. Kimi zaman onlara kapılıp giderken buluyorum kendimi şöyle zihin ya da kalem açıcı bir şeyler ararken. Batı'nın yapmacık dindarlığına, sembollerin inanç terkini gizlemesini sağlayan materyalizme teslim olmamış bir münevverdir zihnimi yoran, anlıyorum.

Aslında bunca çekişmenin, çatışmanın, bizi ayrıştıran her şeyin iyileştirici macunu yaradılışı kabullenmek, "Ol" hükmünün muhatabı olduğunu bilmek bir bakıma. Üstelik bu kabul, henüz tevekküle varamamış bir aşama. Öyle olmamasına rağmen, kendini ve özünü kabullenişe kapı aralamak sayılabilir. O kapı aralandığında insan, kendi tabiatının meydana gelişini sebeplendirebilir, diğer insanlarla ortak yönlerini keşfedebilir hâle geliyor.

İnsanın neyi ne için yaptığının, neye ne için karşı çıktığının, neyi ne için kabullendiğinin kökleri yaradılışında. Bütün bu kargaşayı hizaya sokan sistemle ilişki kurmak, o köklerin farkına varmakla başlıyor. Öyle ya insan kendiyle barışmadıkça kargaşa çıkarıyor, kendiyle anlaşamadıkça huzuru kayboluyor, önce kendine sonra etrafına zarar veriyor ve bütün dengeleri alt üst ediyor.

Allah hayattaki dengenin merkez noktasına yakın bir yere konumlandırmış anneyi. Yaradılışın hâmisi eylemiş. Bu sebeple en azından yaradılışı bize daima hatırlatan bir

rolü var annenin. Şart öne sürmeksizin ve kesintisiz süren şefkatin mimarı kendisi değil, bu şefkat de kendiliğinden bir bakıma, yani o da yaradılıştan. Zira bundan vazgeçmek istese de vazgeçemeyecektir, yavrusuyla buluştuğu andan itibaren onun hayatından endişe edecektir. Kendi hayatından daha çok önemseyecektir yavrusununkini.

Üstelik annelik öyle yavrusuyla buluşmasıyla başlayan, onu yitirirse kaybolan bir şey değil kadın için. Her kadın anne olması mümkün olabilen bir fıtratta yaratılmış ki kendi kanından olmayan bir çocuğu/genci sahiplenebiliyor, onu benimseyebiliyor, ona annesi olduğunu hissettirebiliyor.

Dünyada hiçbir iletişim bu annenin çocuğuyla olan bağına benzemiyor. Bu eşsizlik zaten, dünyanın dengesinin merkez noktasına yakın bir yerde vazifeli eyliyor anneyi. Eğer kendi içindeki yaradılış kabulleri ilk günkü gibiyse, bozguna uğramamışsa o dürtüye tâbi oluyor anne ve çocuğuyla dünyaya ve insanlığa bir katkı sunuyor.

Ama hep bir bozgun yok mudur dengeyi yerle bir eden, iyileşmeyi baltalayan, huzuru dağıtan? Her devirde oldu ve olacak. Bu devrin belki de en büyük bozgunu işte bu sahiplenici kimlikler. Anne-baba-çocuk üçgeninde çocuk yaşının mesuliyetinden ve mahremiyetinden ödün vermiş olsa da yerini hâlâ nispeten korurken anne ve baba sürekli yer değiştiriyor, sahiplenme meselesinde aşırılık ya da yokluk peyda oluyor. Bu değişim bazen kasıtlı bazense günümüz şartlarının mecburiyetleri üzerinden oluyor.

İnsanlık tarihi boyunca annenin konumlanışına ve insan yetiştirme çabasına bakarsak anneliğin hiçbir dönem bugünkü şartlara tâbi bir ailedeki kadar az olmadığını söylememiz mümkün. Şefkati de merhameti de belki hiç bu kadar azalmadı anneliğin ve bu kadar sıradanlaştırılmadı. Anneler yavrularından hiç bugünkü kadar ayrı kalmadı, bu ayrılığı bu kadar benimsemedi, son vermek için bu kadar isteksiz olmadı. Bu uzaklaşmayı isteyerek yapıyor görünmüyor anneler, hayatta ve ayakta kalabilmek için bir zarureti yaşıyor. Fakat bu zarureti öyle benimsiyor ki annelik fıtratına bütünüyle geri dönemiyor. Öyle ki çocuğuyla üç saati dolu dolu geçirmeye tahammül edemiyor.

Rilke, en çok da bugüne yazılmış gibi duran Çünkü Zordur Sevgi kitabındaki yazılardan birinde anneliğe değinir, “Bir annenin güzelliği, kendi çocuğunun hizmetine adanmaktır. Yaşlı kadında ise zengin bir anıdır bu güzellik” der. Sanki bu satırlarda kalemine gülümsemiş hissi verir. Bu adayış öylesine doğal ve içten bir şeydir işte. Öylesine nettir. Öylesine güzeldir işte annelik...

Hâlbuki annesiyle bir aradayken sıkıntılı çocukluğu olmuştur Rilke’nin. Onun aşırı ilgisine ve karakterini biçimlendirme inadına maruz kalmıştır. Annesi oğlunun babasına benzemesini hiç istemez. Üzerinde öyle bir baskı kurar ki; Rilke bu baskıdan kaçarcasına uzaklaşırken maruz kaldığı her dayatmanın tersini yapmaya ant içer âdeta. Nitekim annesi bu kurguda başarısız olur, Rilke onun yersiz buyurganlığına boyun eğmez. Oysa annesinin zorbalığı ve oğlunun cinsiyetiyle bile barışamayışı Rilke’nin hayatını bütünüyle etkileyecektir. Yine de annenin, anneliğin değerini anladığını anlatmaya güç yetirebilmiştir satırları. Bir annenin adanmışlığına bir çocuğun duyduğu ihtiyacı kavradığını, benimsediğini, onunla barıştığını anlatmaya yetebilmiştir.

Hayatı boyunca izlerini taşıyacağı acıları ona hediye eden annesine direnmiştir Rilke, bunda da haklıdır elbet. Yine de ister kalem mesuliyetinden ister münevver basiretinden ister tekâmülle gelen olgunluktan deyin, anne figürüne karşı bir düşmanlık beslemez, üstelik annenin sahiplenici yönünü bütünüyle kabul eder.

Artık giderek eksilen annelik mesuliyetinin, hevesinin, özeninin geri planında son derece haklı sebepler olsa da anneliğin gerçek manasını kabullenmede, öyle yaşamada Rilke kadar özverili ve nesnel düşünmeye ihtiyaç olduğu açık.

HİÇ GİTME ANNE

KÜBRA KAR

Merhaba, ayçiçeklerinin yüzünü güneşe döndüğü gibi hayatıma sıcacık tebessüm eden güzel kadın!..

Keşkelerle dolu olan hayatımın tek iyikisi, ne kadar şükretsem az kalır tarafı, soluduğum nefesten farkın yok ki annem...

Yok olmaya yüz tutmuş benliğimi yeniden var eden güçlü kadın, aslında o kadar çok söz var ki seni anlatacak inan kelimeler rekabete girer, hangi süslü sözden başlayacağımı bilemem, gerçi tüm diller diz çökse de satırlarıma kalbimdeki seni anlatmaya yetemezler...

Çünkü sen soğuk bir kış gecesinin sobası yanan sıcacık evi gibisin, hiç batmayan güneşim, solmayan çiçeğim, gönlümdeki sevgin öyle büyük ki bir Allah'a bir de sana taptım. Sen ki sırf biz mutlu olalım diye kendi gülüşlerini feda eden vefalı papatyasın, bayatlamış hayatımın hep taze kalan sıcak ekmeği gibisin. Karanlığıma ışık olanım, tamamlanmış yanım, tek klavuzum iyi ki varsın dünyalar güzelim...

Toprağa, suya, güneşe muhtaç olan çiçek gibi ben de yalnızca sana muhtacım, o kocaman olan yüreğin ayakta durma sebebim, gülüşünde huzuru besleyen, cennet kokulum...

Bir kelebeğin kanadındaki umut çırpınışı kadar sonsuz ve bakidir sana olan sevgim, öyle ki "Ne kadar çok seviyorsun?" sorusuna kollarını açıp da "Kocaman!" diyen bir çocuk gibi ben de seni kocaman seviyorum diğer yarım...

Tadı bozulmuş hayatımın tek lezzetidir varlığın, yaşanılası bir memlekettir kolların. Tok olan karnım, kendi muhtaç olsa da bizi kimseye muhtaç etmemek için çırpınan

kahraman yüreklim, tüm yolları düşe kalka seninle yürüdüm ben yoldaşım, en iyi arkadaşım, iyi ki varsın kış güneşim...

Herkesin annesi kendisine güzel ve özeldir, ama benim gözümde senin eşin benzerin yok be annem!.

Anne; benim yüreğim gurbette ve her gece üşürken yabancı kimliğim, kollarını özlerken ruhum, varlığına sımsıkı sarılıp şefkatine göç ederim. Kaybolmakla meşhur olan benliğimin bulunmuş tek kimliği sensin, toza dumana karışan serseriliğimin süpürülmüş sakin tarafısın sen...

Kocaman kalbi olan pamuk bakışlım, yüzündeki çiçekler solmasın, yüreğindeki güç tükenmesin, yanımızdan hiç ayrılma çünkü ben bir tek sana aç, sana susuz ve sana ihtiyaç duyan küçük bir kız çocuğuyum hâlâ...

Sevgisine doyamadığım sen çok farklısın, yerin bende bambaşka. O kadar güzelsin ki annem hüzün dahi yakışıyor sana, her derdimizi sırtladın, bizim için çok savaşlar verdin, hakkını nasıl öderim bilmiyorum ama ben acılara dahi gülebilmeyi ve her şeyin gelip geçici bir imtihan olduğunu senden öğrendim...

Anne; kış gecelerinde bize anlattığın masallar kadar güzel olmasa da hayat senin varlığın sobanın ateşi gibi hep ısıtıyor ruhumu, yeniden yaşama umutla tutunduruyor, solmuş çiçeklerimi yeşillendiriyor, sen benim tek yaşama sebebimsin...

Neyse annem sebebi ziyaretime geleyim artık, iyi ki varsın, iyi ki benim annemsin ve iyi ki senin kızınım. Hep kal, hiç gitme olur mu? Benim başım hep senin omzuna muhtaç yaşayacak, yoluma yoldaş olan sırdaşım, sen hep kal yanımızda, hiç gitme anne, hiç gitme...

ANNEM!

MEHMET PÜREN

Şimdi gözlerimi kapatıp, derin bir nefes alsam,
Duyar mıyım?
Anne sütünün cennetten gelme kokusunu.
Hisseder miyim acaba.
Nefesimi dinlerken yüreğinin korkusunu.

Alır mıyım?
Ağzında çiğnediği lokumun emziğimdeki tadını.
Ninniler söylerken yüzüme vuran nefesini.
Beşiğim sallanırken, sallanan şıngırdağın sesini.

El ele yürüyoruz taş döşeli sokakta.
Ayağım tökezliyor, sarılıyorum eteklerine.
"Korkma! ben seni düşürür müyüm hiç oğlum" diyor.
Ama kendisi korkmuş besbelli, sesi titriyor.

Yere uzanmış ders yaparken,
Gölgesi düşmüş defterime.
Omzu kurdeleli siyah önlüğümün kolalı yakası "annem".

Mutfaktan gelen soğan kokusu.
İnce sesten nağmeler.
Huzurun, mutluluğun dışa vurumu "annem".

Yüzü güldüğünde evimizin içinde güneşin doğduğu,
Kaşları çatılınca saksıda çiçeklerin solduğu "annem".

Okul çıkışında ilk aradığım, güvencem.
Karnemdeki zayıfı ilk gören.
Etkisinin tepkisini azaltan "annem".
"Eğer karşılığında sen de bana bir şey verirsen " demeyen.
Beni bana veren.
Bana bana veren "annem".

Sancıma derman, yarama merhem olan.
Gamzesi şefkatli, parmakları şifalı "annem".

Avuçlarından sevgi içtiğim.
Başörtüsünün kenarına göz yaşımı sildiğim "annem".

Yatağımı seren, yorganımı örten, yanıma uzanan.
Uyudu deyip, usulca kalkarken yakalanan "annem".

Sucuklu pazar kahvaltılarında elini hatırlamadığım.
Soframızın baş altındaki yeri boş kalan "annem".

Günlerdir uğraşarak ellerinle ördüğün kazak,
Hâlâ burnumu acıtmadan kafamdan geçmiyor.

Bilsen senden sonra neler yaşadık.
Pilavı yaktık, çorbayı döktük.
Sabahları kahvaltı sofrasını öylece bıraktık.
Kimse bize "Ödevlerinizi yaptınız mı?" diye sormadı.
Okullar yarım kaldı, hayaller dumura uğradı.
Ben kime diyeceğim şimdi;
Kapıyı aç anne, acıktım anne, susadım anne,
Üşüdüm anne, hastayım anne, korkuyorum anne.
Bırakma anne, gitme anne. Anne…

Anne!
Kaç bayramdır ellerini öpemiyorum.
Mektup yazamıyorum, telefon açamıyorum.
Eski usul, kart atmayı denedim olmuyor.

Şimdilik;
Rüyalarda görüşürüz,

Dualarda buluşuruz,
Olmadı ahirette kavuşuruz.

Sen bana sarılırsın "kuzum" diye,
Ben yüzünü yalarım "Anam" diye.

"Hayır!" Deyişindeki uysallığı,
" Olur!" Deyişindeki merhameti özledim anne.

Anlatacak çok şeyim var;
Danışacağım o kadar konu.
Saymaya başlasam,
Belki de gelmez sonu.

Merak etme!
Gittiğin gün Yaratan okşadı başımızı.
Bol etti rızkımızı, kesmedi aşımızı.
İş verdi, eş verdi, evlat verdi, torun verdi.
Gayret verdi, sabır verdi, şükür verdi.
Annesiz kaldık ama O, bizi hiç terk etmedi.

Sen evimizin temeliydin.
Direğiydin.
Çatısıydın.
Duvarıydın.
Işığıydın.
Isısıydın.
Küçücük ellerinde ne çok şeyi bir arada tutuyormuşsun meğer.
Sen gidince hepsi de "Mış" gibi kaldı.

İnsanoğlu için "her ölüm erkendir" derler.
Ama,
Allah bilir ya;
Sen aramızdan biraz erken ayrıldın sanki.

Hasretle, hürmetle, minnetle ve sevgiyle ellerinden öpüyorum.

Bütün evlatlar gibi.
Bütün anneler adına.

HIJO DE LA LUNA
AYIN OĞLU

ELİF HAZAL TAŞKINGÜL

♪Mecano – Hijo de la Luna♪

Bizim bilmediğimiz ama hep hayalini kurduğumuz bir dünyada, zamanın en güzellerinden birinde Carmen adında bir kadın yaşarmış. Bu kadın tarçın teni güneşte parlayan bir çingeneymiş. Carmen, öyle güzel bir kadınmış ve sesi o kadar güzelmiş ki, onu gören erkekler; önce onun hayranlık uyandıran büyüleyici güzelliğine, konuşmaya başladığı anda ise sanki şarkılar mırıldanıyormuşçasına çıkan ve bülbülleri kendilerinden utandıran sesine âşık olurlarmış.

Carmen, hayatının baharında genç bir kadınmış ve onunla evlenmek isteyen öyle çokmuş ki neredeyse elini sallasa ellisiymiş. Ama o, hayallerindeki erkeği aramaktan hiç vazgeçmemiş ve bir şekilde onu bulacağından çok eminmiş. O da birçok arkadaşının yaptığı gibi, sevdiği adamla dillere destan bir aşk evliliği yapıp, aşklarından meydana gelecek bebeklerini dünyaya getirmeyi hayal ediyormuş. Eğer dünyalar güzeli bir kızı olursa ona en çok sevdiği gökyüzünün bir parçası olan yıldız anlamına gelen "Estela", ve eğer aslanlar gibi bir oğlu olursa da ona tuttuğunu koparan, azimli anlamı taşıyan "Lia" ismini koymayı istermiş.

Günün birinde Carmen'in yaşadığı şehre Nikolas adında genç bir çingene yaşamaya gelmiş. Nikolas çok yakışıklı bir gençmiş ve Carmen, bu genç adamı gördüğü an ona âşık olmuş. Bu Nikolas adındaki genç adam, bir işçiymiş ve aslında görenler onun hiç Carmen'e uygun bir erkek olmadığını, onun daha iyilerini hak ettiğini söylemiş. Yine de Carmen'in gözü bir süre sonra Nikolas'ın aşkından öylesine kör olmuş ki, onunla evlenebilmek için her gece Ay'a en yakın olan dağın tepesine çıkıp ağlayarak Ay'a dualar etmiş...

En büyük hayali onun gibi bir insan olabilmek olan Ay ise, bir süre sonra onun bu hâline dayanamamış ve onunla konuşmaya başlamış "Senin o adamla evlenmeni sağlayabilirim." Onun ilk kez konuştuğunu duyan Carmen, gözlerindeki incileri silerek Ay'a bakmış ve ona sormuş "Gerçekten mi?" Ay ise merhametli edasını hiç bozmadan Carmen'e karşılık vermiş "Elbette, fakat önce bir şartım var. Eğer şartımı kabul edersen Nikolas senin farkına varacak ve seni sevecek." demiş. Carmen kendini o kadar çaresiz hissediyormuş ki Ay ne derse kabul edecekmiş.

Ay'ın konuşmasını bölmemek için sadece kafasını sallamış ve onu dinlemeye devam etmiş. "Eğer evliliğinizden dünyaya gelecek

Çizim: Elif Hazal Taşkıngül

ilk oğlunu bana verirsen ben de senin bu dileğini yerine getiririm." demiş. Genç ve güzel çingene, Ay'ın gerçek bir insan olmak istediğini biliyormuş ve onun bu dediğini duyunca çok ağlamış... Doğacak olan ilk erkek çocuğunu düşünmüş... Aslan Lia'sını...

Sonra Ay'a bakmış... Sormuş, "Sen bir aysın, nasıl annelik yapacaksın tarçın tenli bir bebeğe. Belki anne olacaksın ama seni insana dönüştürecek olan gerçek aşkını asla bulamayacaksın." demiş ve devam etmiş. "O bebeğin senin olmadığı kesinlikle anlaşılacaktır." demiş biraz küstah ve bilmiş bir ifadeyle. Ay sinirlenmiş, "Sen ne demek istiyorsun? Sen annelik yapabilirsin fakat ben yapamaz mıyım? Gerçek aşkı bulamayabilirim, ama senden daha iyi bir anne olacağım." demiş ve öfkeli bir şekilde devam etmiş. "Nikolas'ı istiyorsan eğer bu şartımı kabul etmek zorundasın. "

Ay'ın sinirlendiğini, onun kontrol ettiği dalgaların med-cezirle hırçın bir şekilde kayalara çarptığında fark eden Carmen, onun bu öfkesinden gerçekten korkmuş ve Nikolas'ı da gerçekten istediği için Ay'ın ona sunduğu şartı kabul etmek zorunda kalmış.

◆◆◆

Bir hafta içinde Ay'ın Carmen'e söz verdiği şekilde Nikolas, herkesin âşık olup bir türlü ulaşamadığı güzeller güzeli çingene Carmen'a kör kütük âşık olmuş. Carmen ise, zaten ona âşık olduğu için kısa sürede güzel bir ilişkileri başlamış.

◆◆◆

İlişkilerinin üzerinden tam bir dolunay zamanı geçtiği zaman genç Nikolas, güzeller güzeli sevdiceği Carmen'e yıldız yağmurunun altında evlenme teklif etmiş. Carmen, Nikolas'ın bu teklifine o kadar sevinmiş o kadar sevinmiş ki hayranı olduğu yıldız yağmurunu bile unutmuş. Gözleri heyecan ve mutlulukla parlarken onun gözlerinin içine bakarak teklifini kabul etmiş.

Nikolas, teklifinin kabulünün verdiği mutlulukla Carmen'i sarmalayıp kucağında onu birkaç kez döndürdükten sonra, durup elinin tersi ile güzel yanağını okşarken onun dudaklarını kendi dudaklarıyla hiç ayrılmayacakmışçasına birleştirmiş.

◆◆◆

Nikolas ve Carmen'in düğünü her genç kızın hayal dünyasında çizdiği gibi dillere destan bir şekilde 40 gün 40 gece sürmüş... Bu çiftin aşkı o kadar çok ünlenmiş ki başka ülkelerden insanlar bile bu 40 gün 40 gece süren düğünü görmek için o kadar yolu gelmişler.

Nikolas, Carmen'in ona âşık olduğu gibi ona öylesine aşıkmış ve gözü ondan başka hiçbir şey görmüyormuş. Ona bir şey olacak diye kimseye göstermek bile istemiyormuş onu.

Bir gün Carmen, Nikolas işteyken hamile olduğunu fark etmiş... Bu güzel haberi ona vermek için akşama kadar heyecanla onu beklemiş. Carmen ona bu güzel haberi verdiğinde Nikolas çok heyecanlanmış. Ama asıl olay şuymuş ki, Carmen Ay'a verdiği sözü çoktan unutmuş. Ay ise bir yandan Carmen'i izliyor ve onun hamile olduğuna seviniyormuş.

Bir süre sonra Carmen sonunda bebeğini doğurmuş. Ama bu bebek ne kendisine ne de Nikolas'a benziyormuş. Carmen, tarçın renkli teni güneş ışığında parlayan esmer sayılabilecek bir çingeneymiş. Nikolas'ın ise Carmen'den daha koyu olan ama güzelliği konusunda Carmen'i aratmayan aynı şekilde tarçın renkli bir teni varmış ama Carmen'in doğurduğu bebek Albino* bir erkek bebekmiş. (Albino; saçları, kaşları ve kirpikleri de dahil olmak üzere bembeyaz olan kişi) Nikolas, Carmen'in dünyaya getirdiği dünyalar güzeli, ama kendisine benzemeyen bebeği gördüğü an, Carmen'in onu aldattığını düşünmüş. Fakat Carmen, bebeği görünce onun Ay için dünyaya getirdiği bebek olduğunu anlamış. Onu böyle beklemediği için de bu durumu bir türlü Nikolas'a anlatamamış... Aslında doğan bebek

çok güzel bir bebekmiş, Carmen onu kendine saklamak istemiş. Onu Ay'a vermeyi hiç ama hiç istemiyormuş.

O gece Nikolas içine düşen kuşku git gide büyürken ve kendisinin içinde boğulacağı bir hal almaya başlarken içmiş. O kadar çok içmiş ki, gözü hiçbir şey görmez hâle gelene dek sarhoş olmuş. Evine geri döndüğünde kendilerine hiç benzemeyen albino bebekle ilgilenen karısının yanına gitmiş. "Söyle bana bu bebek benim olamaz! Öyleyse kimin?" Carmen bebeğin Nikolas'ın bebeği olduğunu ısrarla söylediyse de ona bir türlü kendini inandıramamış.

Karısına inanmayan ve gözü hiçbir şey görmeyen Nikolas eline aldığı keskin bir bıçakla Carmen'i ciddi bir şekilde yaralamış. Carmen kısa bir süre sonra Nikolas'ın onu bıraktığı yerde melek olmuş...

Bebeği ne yapacağını bilemeyen Nikolas insanların onun arkasından konuşmasından korktuğu için bebeği kaptığı gibi ormanın en derinliklerine, kimsenin bulamayacağını düşündüğü bir yere bırakmış. Ama aslında yanılıyormuş; çünkü Ay, minik bebeğini zaten bekliyormuş. Sinirinden gözü dönmüş hatta karısını bıçaklayıp bebeği ormana bırakmayı göze almış olan Nikolas oradan uzaklaşır uzaklaşmaz bebeğe kendini göstermiş...

Kısa bir süre sonra gerçeği öğrenen Nikolas, dünyalar kadar sevdiği karısının melek olmasına sebep olup bebeğini ormana bıraktığı için pişmanlıktan dolayı intihar etmiş. O gün bu gündür Carmen'in verdiği sözle kendinin olan o albino bebekle Ay ilgilenmiş. Ay, çok güzel bir anne olmuş adını Carmen'in hayallerindeki gibi Lia koyduğu oğlunu hep sevmiş; o mutlu olduğunda tüm ışığını ona göstermek için dolunay halini almış ve Lia üzgün olduğunda onu kucaklayıp sarmalamak için hilal şekline bürünmüş.

Bu hikâye dilden dile aktarılmış ve bu hikâyeden etkilenen İspanyol bir şair şu satırları yazmış;

Ey ay, anne olmak istiyorsun.
Fakat seni kadın yapacak o aşkı asla bulamayacaksın.
Söyle bana ey gümüşten ay,
Nedir yapmaya niyetlendiğin insandan olma bir çocukla.
Ayın oğlu.
Tarçın tenli babadan olma bir oğul.
Bir Ermin (yırtıcı bir hayvan)'nın sırtı kadar beyaz,
Zeytinden zeytin yeşil gözlü...
Ay'ın albino oğlu.
"Lanetler olsun görünüşüne!
Bu çingeneden olma bir çocuk olamaz
Ey ay, anne olmak istiyorsun
Fakat seni kadın yapacak o aşkı asla bulamayacaksın.
Söyle bana ey gümüşten ay,
Nedir yapmaya niyetlendiğin insandan olma bir çocukla.
Ayın oğlu.
Ve ben buna tahammül etmeyeceğim."
Onuru zedelendiğine inanan çingene
Gitti karısına, elinde bir bıçakla.
"Kimin oğlu bu?
Göz göre göre aptal yerine koyuyorsun beni!"
Ve yaraladı kadını ölümcül şekilde.
Kolunda çocuk,
Gitti ormana ve terk edip gitti onu oracıkta.
Ve geceleri ay dolunay gözükür;
Eğer çocuğun keyfi yerinde ise.
Ve eğer ağlarsa çocuk,
Ay söner,
Sakınmak için onu.
Ve eğer ağlarsa çocuk,
Ay söner,
Sakınmak için onu.
♪Son♪

DERT LİMANININ YOLCULUĞU

NURSİMA KILIÇ

Bazı insanların hayatı, başından dökülen kaynar suyun etkisinden kurtulmaya çalışırken soyulan derisinin sızısıyla yeniden acıyı yaşamak gibi...

◆◆◆

Her gün yeni bir acıyla mücadele eden bünyesi artık acılara bağışıklık kazanmıştı. Her yeni gün ona kötü bir havadisi daha muştuluyordu. Eşinden yediği dayaklar, boğuştuğu yokluk yetmiyormuş gibi bir de bu aldığı haberle iyice yıkılmıştı. Kapıyı çalan polisti. Karşısında duran üniformalı bu adam kendisine karakola gelmesi gerektiğini söyleyince bedenini bir zelzeleye benzer titreme sardı. Hiçbir şey belli etmemeye çalışırken hızla sırtına geçirdiği paltosuyla kendini polisin ardında, karakol yollarında buldu.

Ne için götürüldüğünü yolda öğrenince titreyen bedeni bu defa yerini tufana bıraktı. Nefes alamadığını hissediyordu. Adeta ne kadar doğal afet varsa hepsi bünyesine tesir etmişti. Dalan gözlerinden gök gürültüsüyle karışık yağmur misali yaşlar boşalırken "Benim oğlum yapmaz Memur Bey!" diyebildi. Genç memur bile onun bu hâline acımış olacaktı ki onunla göz göze gelmek cesaretinden kaçınıyordu. "Gidince öğrenirsin ablacığım" demekten öteye gidemedi.

Karakolun soğuk duvarlarının ardında çaresizce bekleyen evladını karşısında görünce onu sımsıkı sarmak duygusu belirdi içinde. Tam yönelecekken elindeki kelepçeleri fark etti. Bir ona bir de karşısında duran polise bakıyordu. Biri artık bir açıklama yapsın diye beklerken dona kalmışlığı karşısındaki memurun sessizliği bozuşuyla sona erdi. "Yürü!" diyerek evladını alıp götürüyorlardı. "Benim oğlumu nereye götürüyorsunuz? Oğlum! Durun!" diye feryat ederken ayakta duracak takatinin olmadığını fark eden bir memur "Otur ablacığım şöyle." dedi. Önce onu sakince iskemleye oturttuktan sonra "Çocuk cinayet işlemiş. Haberin var mı?" deyince puslu gözleriyle "Yalan! Yapmaz

benim oğlum” diyebildi.

“Bak ablacığım kabullenmek zor biliyorum. Ancak oğlun adam öldürmekle yargılanıyor. Reşit olmadığından vasisi olarak seni buraya çağırdık.”

Duyduklarının karşısında bedeni bitap düşünce gözlerini hastanede açtı. Karakoldan buraya nasıl geldiği hakkında hiçbir fikri yoktu. Başına toplanmış çocukları, kocası gözlerini açar açmaz şükür nidaları yağdırmaya başlamıştı. Hızla yerinden doğruldu.

“Bırakın! Allah aşkına yavrum oradayken benim burada ne işim var?”

Kimse neden bahsettiğini anlamıyor, sadece onu sakinleştirmeye çalışıyordu. Derken kızı elini tutarak “Anne neden bahsediyorsun? Rüya mı gördün? Bahri’yi soruyorsan ona ulaşamadık. Ama bulup getireceğiz.”

“Ah Bahri beni yaktı yaktı! Ah yavrum ah... Bahri içerde, Bahri’yi aldılar götürdüler. Ah!.. Yandım anam...”

“Anne, Allah aşkına ne diyorsun?”

“Bahri adam öldürmüş diyorlar.”

Bütün aile duyduklarının karşısında donup kalmıştı.

“O daha 17 yaşında anne! Ne cinayeti kurban olayım?”

“Ben ne bileyim. Ben nerden bileyim. Hele kalkın gidelim. Yavrum ordayken benim burada ne işim var?”

◆◆◆

O günleri acıyla anımsarken sıkıntıdan sarıldığı sigaradan bir nefes daha çekti. Bir narin ellerine baktı bir de elindekine... Yılların aklar düşürdüğü saçları tülbendinin kenarlarından taşıyordu. Bahri, yirmi yılını çalan soğuk duvarların ardından çıkıp ailesine kavuşmakla kalmamış onun üstüne işini ve yuvasını da kurmuştu. Geride kalan o acı günleri karşısında duran büyük kızıyla konuşurken şimdi de öteki oğlunun hapiste olduğunu unutmuş gibi derin bir nefes aldı. Kocasından zulüm gören kızı, dört çocuğuyla ona sığınırken aslında o günlerin şu günlere kıyasla daha dertsiz olduğunu fark ediyordu. Bir yandan oğlu hapiste öte yandan kızı mutsuz evliliğiyle cebelleşiyordu. Üstüne maddi sıkıntıların mum diktiği şu günlerde yaşamak onun için hayli güçleşiyordu.

◆◆◆

Rahatça bir nefes almaktan başka arzusu yoktu. Lakin kader onu da kendine çok görmüştü.

Şimdi sigara dumanıyla göz gözü görmeyen bu odada başkaları kendisi için ağlıyor, kendi içerdeki büyük odada bir daha uyanmamak üzere huzurla uyuyordu. Dertlerin kazık çaktığı bünyesini kanser illeti esir almıştı. Dert limanı ebediliğe doğru demir atmıştı.

“F. H. ANISINA”

HER KADIN POTANSİYEL ANNEDİR

DEMİRHAN KADIOĞLU

Bir insanın "anne"siyle ilgili yazı yazması zordur. Onun varlığını, hayatında doldurduğu yeri anlatmak ne kadar güç ise, onun yokluğunu yazmak da o denli zordur. Söz aciz, kelimeler ise kifayetsiz kalır.

Profesör Doğan Cüceloğlu'nun gözyaşları içinde anlattığı, "Annen yok, kimsen yok." sözü özetin de özeti gibi...

◆◆◆

Ahmet Hamdi Tanpınar'ın satırlarını hatırlarız ister istemez;

Sahi senden mi doğdum anne
Yollar nehirler kuşluk vakitleri dururken
Bir insandan mı doğar bir çocuk.

Anne senin yüreğin taş olsa dayanır mı
Kuş olsa çiçek olsa gündüz olsa
Kırılmaz mı acıdan bir sap menekşenin boynu.
Bu kez dağlar doğursun beni anne
Sen de ılık bir yağmur ol
Durmadan yağ kanayan yerlerime.

◆◆◆

Anneler hep evlâtları için yaşar... Yaşatır.

Kendine emanet edilen "misafir"i sabırla, bıkmadan, yorulmadan, kırmadan ve incitmeden hizmet eder.

Hayatının tamamını onlara adar... Karşılığında ne köşk, ne mülk ve ne de mal talep eder.

"Evlâdım, üşürsün, giy şu kazağı!"

"Oğlum, bi şey yemedin, açlıktan öleceksin!"

"Başın mı ağrıyor? Hemen hastaneye gidelim!"

"Bak, bugün konuşmuyorsun? Bir şeyin mi var? Anlat hadi. Ben anlarım." gibi yakınmaları burun kıvırarak dinleyenler, şimdi o sözleri ne kadar özlüyordur eminim.

◆◆◆

Geçmişte "ana" başlara taç idi... Toplum nezdinde sarsılmaz bir değeri vardı... Kocasına iyi bir eş olan kadın, evlatlarına iyi bir anne olma özelliği taşıyordu...

Ancak...

Sesli düşünüyorum; toplumsal olaylara baktığımızda özellikle televizyon kanallarına düşen münferit olaylarda "anne" imajı farklı bir dönüşüm geçiriyor. Döven, zulmeden, darbeden "biyolojik" anne türüne rastlar olduk.

Acaba sosyolojik dengelerimiz mi alt-üst oldu? Öyle ya, sımsıkı bir gelenekten gelen analarımızın bu değerlerini inanç faktörü şekillendirirken, farklı bir "anne" portresiyle karşı karşıya kaldık şimdi.

◆◆◆

Günümüzde her alana etki eden ve hızla yayılan popüler kültürün anneye bakışı üzerinde bir farklılaşma olduğunu kabullenmek gerekiyor belki de.

Popüler kültürün annelik duygularını körelttiğini araştırmacılar söylüyor. Yani bazı uzmanlar "blogger anneler" diye tanımlanan, internet üzerinde blog sahibi olan anne kavramına dikkat çekiyor...

Popüler kültürle iç içe olan anneler, medyanın yönlendirmesiyle farklı bir kimliğe bürünüyorlar.

Anadolu'nun o kendine has fedakâr, korumacı, bilgi yüklü ve şefkat madeni olan kadınlar birer birer kayboluyor (mu?).

Şimdi "bireyselleşme" adı "biz" olmaktan çıkan ve "ben" merkezli bir kadın modeli evlerimizi kuşatıyor.

Günümüzdeki annelerin, aslında "anne olamamışlık" diye tanımlanması tartışılabilir bir özellik taşıyor.

◆◆◆

Fıtrat diyor ki; her kadın potansiyel annedir. Çocukların anası başların tacıdır.

Doğru olan; çocukların anne kucağında ve baba ocağında yetişmesi gerektiğidir. Öyle ki; davasını, imanını, ahlakını ve güzelliklerini böyle bir ailede içselleştirsin.

Özünü kaybetmeyen annelerimiz elbette ki var olmaya devam edecektir. Acımayı, merhamet etmeyi, manevi derslerini kendi şefkatinden ve hareketlerinden alabilen...

Bediüzzaman Said Nursî diyor ki;

"Ben bu seksen sene ömrümde, seksen bin zatlardan ders aldığım hâlde, kasem ediyorum ki, en esaslı ve sarsılmaz ve her vakit bana dersini tazeler gibi, merhum validemden aldığım telkinat ve manevî derslerdir ki, o dersler fıtratımda, adeta maddî vücudumda çekirdekler hükmünde yerleşmiş. Sair derslerimin o çekirdekler üzerine bina edildiğini aynen görüyorum." (24. Lem'a)

Seksen senelik bir ömür... Bediüzzaman, bu yaşına kadar binlerce âlimden, hocadan ders almasına rağmen, "Annemden aldığım ders başka!" diyor.

İlminin çekirdeğinin annesinden aldığı terbiye ve telkinler olduğunun altını çiziyor.

Çünkü fıtrat öyle diyor. Bu yüzden olacak ki, annenin ayaklarının altına cennet serilmiş.

Ne mutlu öyle annelere!

SİBEL

SERDAR GÜN

Biraz sonra -son görüşümün üzerinden on dört yıl, yedi ay, yirmi bir gün geçtikten sonra- Sibel ile buluşacağım. İçimde kocaman bir karanlık var. Kocaman. O karanlığın içersinde sevgi, heyecan, umut, öfke, utanç, kırgınlık, küslük... Hiçbiri yok. Kocaman bir boşluk var. Adeta dibine attığım taşın hâlâ ses vermediği derin bir kuyu içim... Yalan söyledim. Özlem var. Çok büyük bir özlem...

Mütevazı bir belediye parkındayım. Düzenli dikilmiş ve hemen hemen hepsi aynı yaşta olan ağaçlar çok rahatsız edici, göz tırmalayıcı bir görüntüye sahip. Yapaylık ve tekdüzelik tüm albenisini almış götürmüş, üstelik her mevsimde böyleler. Yapay ve sıradan. Hayal ediyorum da ağaçların tüm marifetlerini sergiledikleri ne ilkbahar ne de son baharda dişe dokunur bir manzara sunmuyordur şehir halkına. Bankların hepsi bir şekilde yara almış. Kimisinin oturulacak, kimisinin yaslanılacak yerinde bir tahtası eksik. Önlerindeki çekirdek kabukları onları tamamlıyor galiba, bir gün önlerini temiz görsem gözlerim arayacak çer çöpü, öyle hissediyorum. Doğru kullanımı hangisi, tüm şehir halkı gibi ben de artık bilemez durumdayım. Solumdaki çeşmenin musluğunu o kadar çok çalmış olmalılar ki çalınmasına önce bir demir ile engel olmaya çalışmışlar, sonra da musluğu yerinden söküp yerine bir kör tıpa takmışlar... Buraya ilk defa geliyorum ama manzara o kadar tanıdık ki... Tüm belediye parkları birbirinin kopyası sanki. Bu şehirde böyle. Telefonum çalıyor, Sibel. İçimdeki o koca boşluk soğukluğunu hissettiriyor aniden. Titriyorum. Onunla ilgili ne duysam, ne görsem böyle oluyorum. Kulak kabartıyorum kuyuya, taştan ses var mı diye. Gelmiyor. Ses mes yok. Ortada bir taş var mı, ben attım mı, onu da bilmiyorum. Açıyorum telefonu "Efendim" diyorum. O kadar tanıdık ki sesi, daha dün yanımdaymış gibi, o kadar bildik ki...

Sibel bizi on üç yıl önce terk etmiş. Babamın ölümünden hemen sonra. Ben henüz beş, kardeşim Semra iki yaşındayken, bir çocuğun annesine en muhtaç olduğu zamanlardan birinde, arkasına bile bakmadan kaçmış. Kaçmış evet. Dedemin, babaannemin, amcalarımın, konu komşunun baskılarına dayanamayıp kaçmış. Uzun bir süre "Canı çıkasıca" diye bahsettiler Sibel'den, sonra da gündemlerinden düştü. Benim hiç düşmedi. Küçücük bir çocuğun aklından annesi çıkar mı hiç? Çıkmadı. Sibel'in kaçtığı sabah tüm aile dedemin evinde toplanmıştı. Amcalarım ve yengelerim "İki çocuğa bakamayacak mıyız?" minvalinde şeyler konuşuyorlardı, bakamadılar. Ne amcalarım ne de yengelerim o günden sonra yanımıza -şefkat göstermek için- uğramadılar. Dedem, babaannem, Semra ve ben kalmıştık. Semra, ah Semra... Memeden henüz yeni kesilmişti yavrum. Çok geçmeden dedem öldü. Babamın üzüntüsünden olduğunu söylediler. Sibel'e lanetler, beddualar katlanarak devam etti. Artık dedem de yoktu. Bir kişi daha eksilmiştik. Babaannem, Semra ve ben kalmıştık. Semra, ah Semra... Tüm bakımımızı babaannem üstlenmişti. O da çok geçmeden hastalandı, yatağa düştü. Çocukluğumu zaten yaşayamamıştım ama erken gelen anneliğe hiç de hazır değildim. Babaannemin ve kardeşimin tüm bakımları bana kalmıştı. Ne amcalarım ne de yengelerim hiçbir yaramıza merhem olmadılar. Babaanneme göre Sibel'in suçuydu tüm bu olanlar. Önce babamı, sonra dedemi öldürmüştü. Şimdi de sıra kendisindeydi! Peki, ne yapmıştı Sibel? Gecenin bir vaktinde ateşlenmişti! Ne yaptılarsa düşmemişti ateşi. Babam da köyden bir arkadaşından emanet aldığı arabayla Sibel'i hastaneye götürmek istemişti. Köy yolundan ana yola çıkar çıkmaz karşıdan gelen tır babam ve Sibel'in içerisinde bulunduğu arabayı altına almıştı. Sibel hafif sıyrıklarla kazayı atlatırken babam olay yerinde ölmüştü. Babaannemin çığlıkları hâlâ kulaklarımda... Hele Sibel'in sağ olduğunu gördüğünde attığı çığlık, düştüğü dehşet... Dedemin, babaannemin, amcalarımın, yengelerimin Sibel'e "Rasim'i sen öldürdün, sen katilsin!" diyerek saldırmaları... Hepsi aklımda, her an. Ne yaparsam yapayım o geceden bir parça hep var hayatımda. Tüm bunlar olurken Sibel tek kelime etmedi, sadece ağladı. Çok ağladı. Ne babam gömülürken, ne de "Katil!" denildiğinde tek kelime etmedi, ağladı. "Anneciğim ağlama" dediğimde bana bakıp ağladı. Semra'ya bakıp ağladı. Günlerce ağladı. Odasından hiç çıkmadı. Dedemin ve babaannemin galiz sözleri ve tacizkâr bakışlarının yanında çocuklarının babasını kaybetmenin üzüntüsü Sibel'i iyice odasına hapsetmişti. Dedem, babaannem, amcalarım Sibel duysun diye yüksek sesle konuşur, onu suçlayacak ifadeleri ardı ardına sıralar, "Canı çıkasıca! Rasim'i aldı bizden" diye dövüne dövüne ağlarlardı. Bir sabah uyandım, Sibel yatağında yoktu. Önce lavaboya, sonra mutfağa, sonra da evin her yerine baktım, yoktu. Babaannemi uyandırdım, o da dedemi. Bakındılar, "Kaçmış namussuz!" dediler. Bu kadar...

Sibel diyorum ona, alışkanlık sanırım. Yok, alışkanlık değil, yalan söyledim. Bilerek diyorum. Bazen dilimin ucuna "Canı çıkasıca!" da geliyor, yutuyorum. Ağlamaktan canı çıksaydı da gitmeseydi dediğim de çok oldu. Özellikle ilkokulda annesizliği iliklerimde hissettiğim her an içten içten, çocuk aklımla "Allah'ım inşallah ölür" dediğim zamanları hatırlıyorum... Arkadaşlarım, güzel beslenmeleri, saç örgüleri, ütülü önlükleri, cilalı ayakkabıları ve anneler günü... Heh işte geliyor. Sibel geliyor. Ann... Yolun karşısında. Arabalar hızlarını biraz düşürse yüzünü biraz daha net görebileceğim. Sibel geliyor. Canı çıkası... Yaşlanmış biraz ama yürüyüşü aynı. Ağlıyor mu? Evet, ağlayışı da aynı, değişmemiş. Sanırım benim de ağlayışım değişmemiş. Kendime hâkim olamıyorum. Hiçbir şey söylemiyor, sadece sarılıyor. Kokusu da değişmemiş. İçim... Kapkaranlık. Yalan söyledim... Anneciğim, hoş geldin...

ZEMHERİ KIŞI

EBRU AYTEKİN

Gel kaldır çehrenden şu yabancı bakışı
Öldürür her defasında, sızar içeri bu zemheri kışı

Ne gelirse gelsin, yeter ki ondan gelsin
Özlemi bir meltem gibi soluğumuza demlensin.

Yoksa çaresi, duada buluşur ellerimiz
Vuslatın şifasını biz Hak'tan biliriz.

Dilimizin suskunluğunu biz edepten biliriz
Ruhumuza bile set çeker, avare eyleriz.

Halimize viran diyen, bizi aciz sanır
Biz saadeti böyle biliriz; garipliğimize yanılır.

İçimizi büklüm eyledik, yok biz de eliflik
Mim'le vav'la yoldaş, kapıda öyle bekledik.

Yolumuz budur bizim, handa misafiriz
Bundan başka lafınıza yok artık diyeceğimiz.

ANNELER GÜNÜ

FERHAT GEZEREN

Hatırlamazsınız! Gecelerini bin parçaya bölüp, uykuya hasret bıraktığınız gözlerini açık tutmak için verdikleri mücadeleyi. Ve yine hatırlamazsınız! Gecenin bir yarısı kan ter içinde uyanarak attığınız çığlıktan sonra, saçlarınızı okşayan ve buram buram deterjan kokan ellerini.

Unuttunuz mu yoksa? Siz doyana kadar aç kalan yorgun bedenlerinde uyuyakaldığınız zamanları ya da sizin sebep olduğunuz ama her defasında büyük bir hünerle sakladığı acılarını.

Ama unutamazsınız! Koskoca bedenlerinizle her yalnız kalışınızda koşa koşa gittiğiniz ve dünyanın en rahat yeri olan dizlerini. Çünkü ondan daha fazla hatıra biriktirdiğiniz başka hiç kimse yok dünyanızda.

O sizin yüzünüze tebessüm, kalbinize huzur, acılarınıza ferahlık. O sizin en kolay ezberiniz, en zor ayrılığınız. O sizin hayallerinize açılan ilk kapı, uçurumun kenarında sizi tutan son engel. Konuştuğunuz ilk kelime, sayıkladığınız tek isim, korkularınızdan sığındığınız her zaman boş olan bir liman.

Biliyor musunuz? O sizin için hep endişeli, her zaman hüzünlü. En mutlu gününüzde bile üflediğiniz mumum ateşinden sakınır sizi. Ona göre hiç doymazsınız, ayaklarınız hiç ısınmaz. Uykularınız yetersiz, bedeniniz her daim yorgun, yüzünüz ise her zaman soluktur onun için.

İşte bunların hepsi sevgiden, merhametten ve annelikten. Ah keşke yapabilse de sarıp sarmalarken yüreğine sokabilse sizi. Elinde olsa da ayağının altındaki cenneti avuçlarınıza gözü kapalı bırakabilse.

Peki ya biz? Biz ne yapsak onlar için? Sevmek yeter mi? Belki de elimizde olmadan daha küçük yaşlarda bize ezberletilen ve anlamını ancak büyüdükten sonra idrak edebildiğimiz sevgimizi onlarla paylaşmak yeterli mi dersiniz? Onlar bizi gözünden bile sakınırken, saygıda kusur

etmeyerek ödenir mi hakları? Sıradan bir kelime gibi dudaklarımızın arasından çıkan anne sözcüğü, duyduğunda onları mutlu ettiği kadar söylerken de bizi mutlu ediyor mu dersiniz?

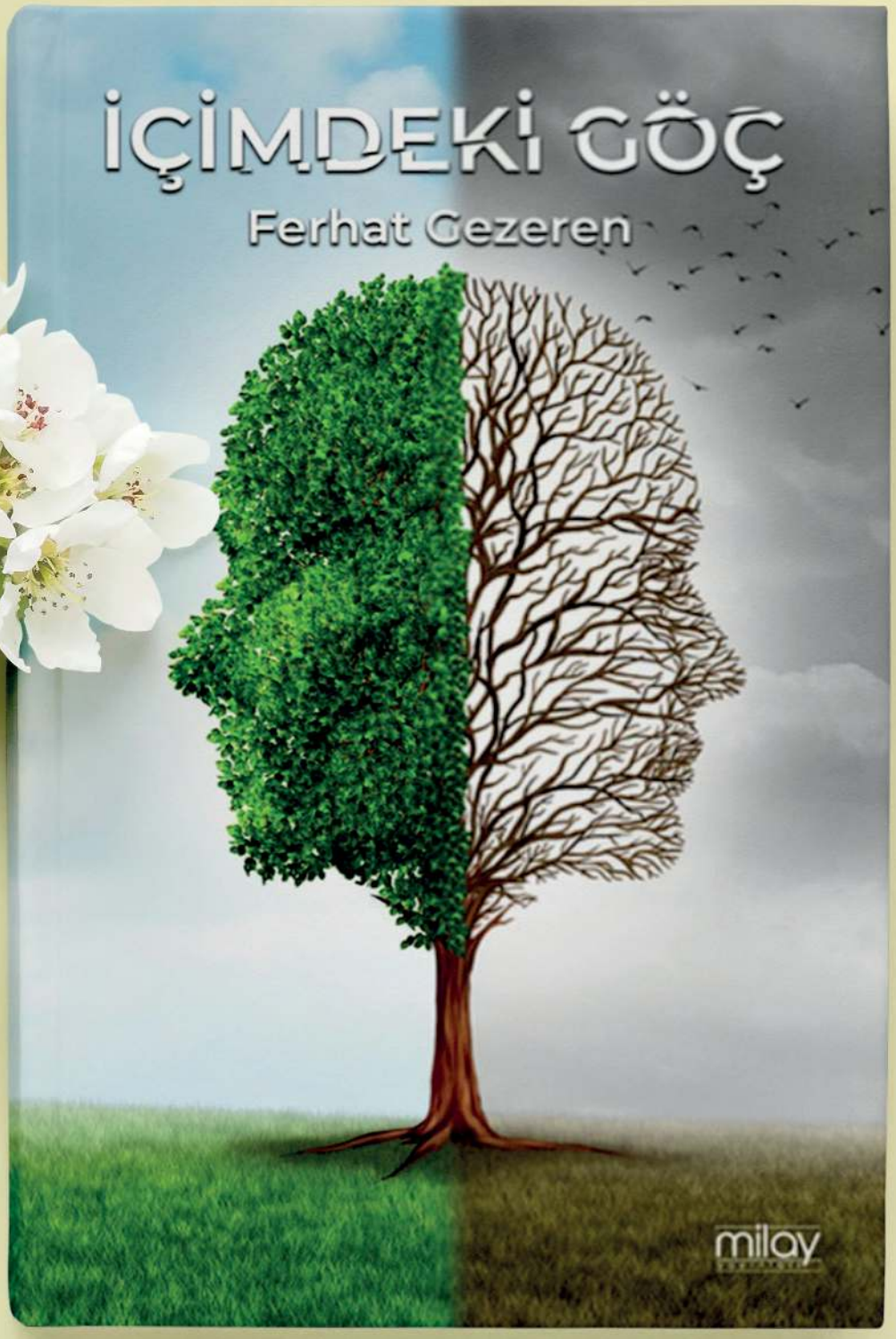
Ne kadar eksik ve ne kadar hatalı olsak bile biz onların gözünde hep kusursuz olduk. Sanmayın ki örttükleri tek şey yorganımız. Gecenin karanlığı gibi çöküyor tüm kabahatlerimizin üzerine. İşte bu yüzden bize baktıklarında gördükleri şeyler sevgi ve şefkatten başka bir şey olmuyor. Tüm bu fedakârlıklarının karşılığında ise bizden tek beklentileri, mutlu olmamızdır.

Çünkü tüm anneler, bizim mutluluğumuzla mutlu olur, üzüntümüzle üzülür, bizimle birlikte ağlayıp bizimle birlikte güler. Dününü bizim için feda eden, bugününü bizim için yaşayan ve geleceğini de sadece bize adayan o kutsal varlıkların, yüzünde oluşacak küçük bir tebessüm için yapacaklarımızın sınırı olmamalı.

Sevmek, seviyorum demek yetmez! İliklerine kadar hissetmeli sevginizi. Elini ayağını öpmeniz kâr etmez, samimiyetle yüreğinden öpmediğiniz sürece. Yüzüne hasret kalmadan, rüyalarda kavuşmak için dua etmeye başlamadan önce tüm benliğimizle yanlarında olmalıyız. Bir gün değil bir ömür, bir an değil her an, en doğru şekilde yapmaya çalıştıkları anneliği, en kusursuz hâliyle yaptıklarını bilmelerini sağlamalıyız.

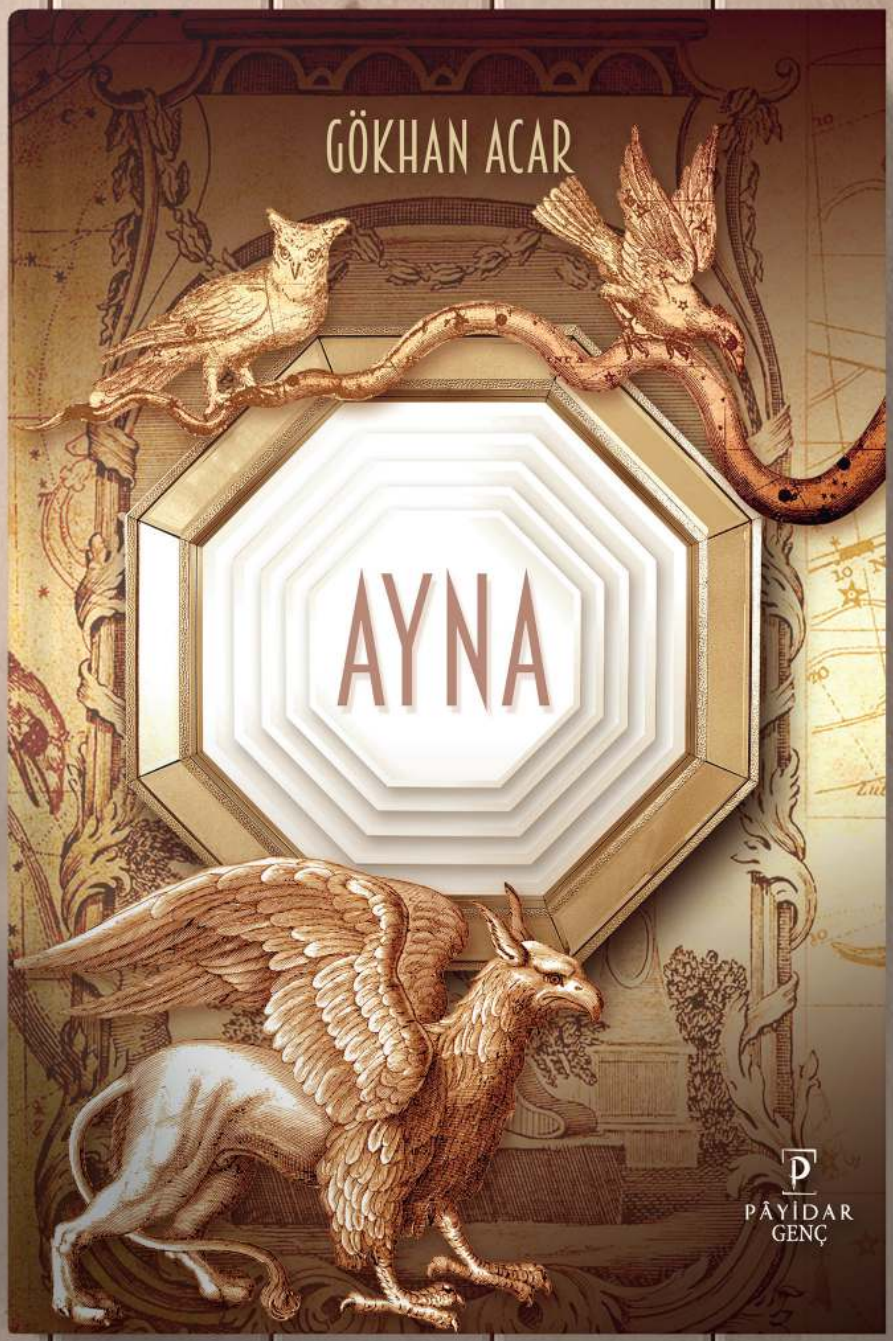
Allah'ın rızasını gözeterek, Peygamberin öğütlerini hatırlayarak söyleyelim söyleyeceklerimizi. Yine aynı hassasiyetleri gözeterek tavır ve davranışlarımızı gözden geçirelim.

Onları bir gün öncesinden daha fazla sevmeye, bugünden daha fazla mutlu etmeye çalışalım. Ve ömür boyu saygıyla, hürmetle ikramda bulunmaya özen gösterelim.

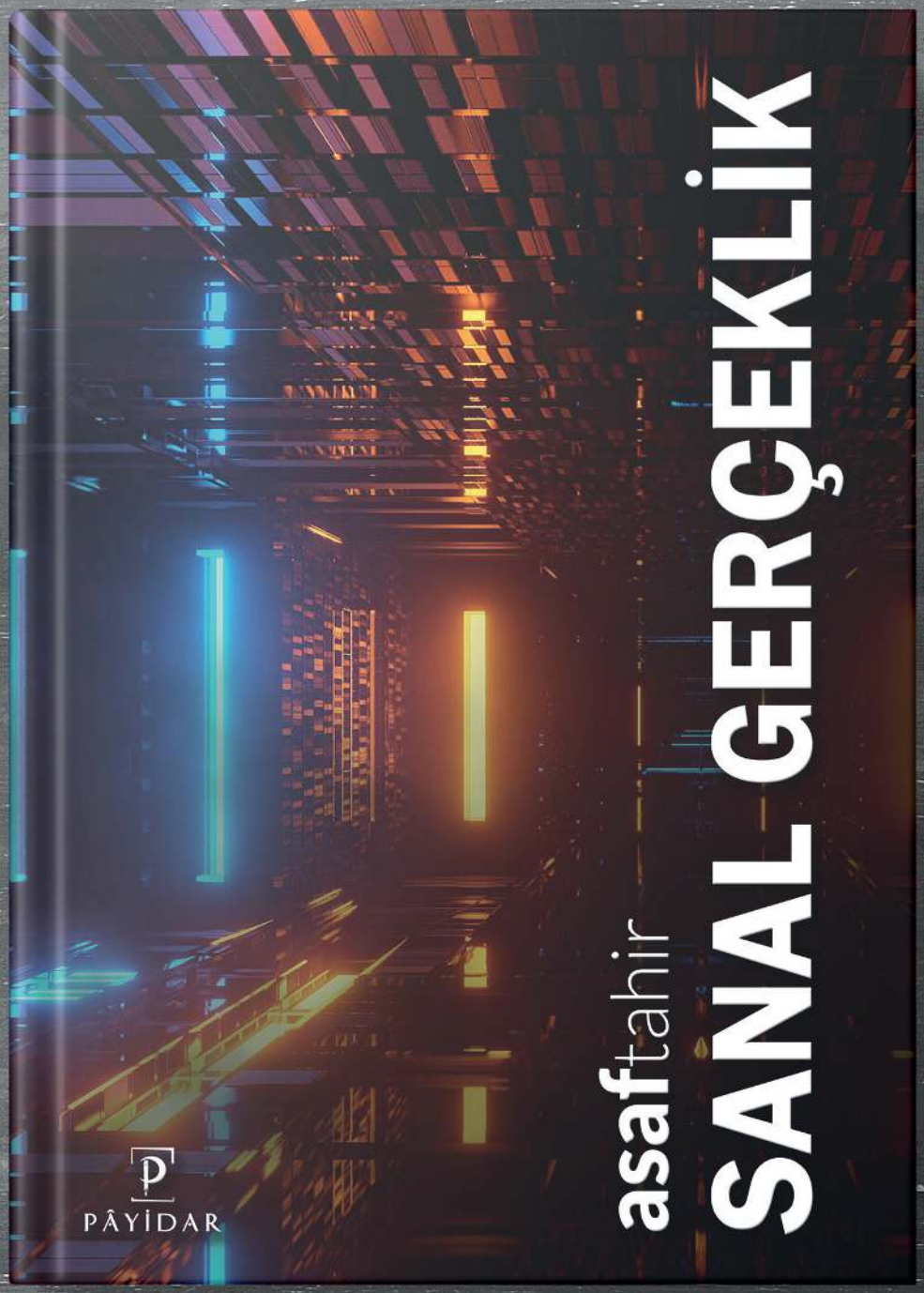
Belki de bu sefer kendi iradesiyle
adayacaktı hayatını bir başkasına.
Neden olmasın?

milay
yayınları

Küçük bir kasabada yaşayan babaanneyi ziyaretle birlikte açılan fantastik bir dünya. Unutulmaya yüz tutmuş kültürel değerlerimizin Türk mitolojik unsurlarıyla donatıldığı heyecanlı bir hikaye: AYNA

PÂYİDAR
GENÇ

Dijital gelişmelere ne kadar hazırsınız?
Yeni çıkan dijital yatırımları takip ediyor musunuz?
Peki ya fenomen olmak ister misiniz?

PÂYİDAR

ADEM GÜMÜŞ • ALİM YAVUZ • ATİFE BATUR • AYKUT ARTAN • BESTAMİ YAZGAN • BÜŞRA CANSIZ • CENGİZ NUMANOĞLU • DEMİRHAN KADIOĞLU • EBRU AYTEKİN • ELİF HAZAL TAŞKINGÜL • ELİF PINAR • ELİF SÖNMEZIŞIK • EROL AFŞİN • FARUK YILMAZER • FERHAT GEZEREN • KADER KESKİN • KÜBRA KAR • MEHMET PÜREN • NİL AYTEKİN • NURSİMA KILIÇ • SALİH DOĞAN • SERDAR GÜN • YUSUF SAMET ÇAKIR • ZİYA KARATEKİN